49րդ ՏԱՐԻ   ԹԻՒ 1448   Կ. ՊՈԼԻՍ   ՆԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ   13/26 ՄԱՐՏ 1906   1 ՍԷՖԷՐ 1324 – 13 ՄԱՐԹ 1322

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S.-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Տպագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԳԻՐ ՕՐԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افكار
ارمنيجه يومى وسياسى غزته‌در
صاحب امتيازى : اوهانس قيد
ادارهخانه‌سى بابعالى جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՆԽԻԿ	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղչ.	50 ղչ.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 Ֆր.	18 Ֆր.

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐՈՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ տողի համար, տողը 5 ղրուշ
Մէկ տողէն աւելի ծանուցման համար մասնաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ   ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ «ՄԱՆԶՈՒՄԷ» ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ   10 ՓԱՐԱ

Շահեկան կը համարենք հոս արտատպել «Աւետաբեր»ի այս շաբթուան խմբագրականը, ուր ուսումնասիրուած է անհաւատ եկեղեցականներու հարցը, բանի որ ցաւալի իրականութեամբ մը, այդ անհաւատութիւնը՝ իր կեղը սկսած է ցոյց տալ նաեւ Հայ. Ս. Եկեղեցւոյ պաշտօնէութեան մարմնին վրայ ալ։

ԱՆՀԱՒԱՏ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆՆԵՐ

Այս յօդուածը գրելու պահուն մտահոգութիւն ունեցող անհատներ չունինք մեր մտաց առջեւ։ Բողոքական Եկեղեցւոյ ծիւղերէն ո և է մէկուն մէջ պաշտօնէութեան կոչուած ու նուիրուած ոչ ոք երբեք խոստովանած է մեզի թէ ինք կը քարոզէ ինչ որ չընդունիր։ …

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ԹԵՐԹԻՆ ԱՌԹԻՒ

Գարեգին էֆ. Օզանեան, Մանզումէի 1401 թիւին մէջ, մտքը դնելով մանկական թերթի մը հրատարակման անհրաժեշտութեանն ու օգտակարութեանը վրայ, կը յուզէ ո՛րպիսի կենսական խնդիր մը, ուրուն կ'արժէ որ ուժամապէս որձագանգ ըլլան ամէն անոնք, որոնք օգտակար թելադրութեան մը, բարի քաջալերութեան մը, դիւրացուցիչ միջոցի մը նպաստը կընան բերել, գաղափարին՝ որքան որ կարելի է՝ արագ իրագործումին համար։

Արդարեւ, տարօրինակ է որ, երբ մեր օրական ու պարբերական մամուլին մէջ, քիչ շատ տեղ կուտանք գի…

Զաւէշան Ռոդնեպաքհենեն

ԱՇԽԱՐՀԻ ՇՐՋԱՆԸ
ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՓԱՐԱՑՈՎ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԼԷ

ՎԵՐՋԻՆ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆԸ

Սըր Մօալըթօն պահ մը ետք ձախ կողմը դարձաւ նօտարատան մէջ, ու վարչապետն Գօվեարին տեսնելով,

— Դուք ի՞նչ գործ ունիք հոս, մոլտաց ակռաները կճրտեցնելով։

— Դո՞ւք ինչ գործ ունիք, պատասխանեց վարչապետն։

(Շարունակելի)

նեղութիւն մը չենք գուշակեր այդպիսի ձեռնարկութեան մը համար։ Թողունք միւս հաստատութեանց այն վարժարանները, որոնց մէջ հայերէն լեզուն կը դասախօսուի, և որոնց աշակերտներէն շատերը պիտի բաժանորդագրուին այդ Թերթին, հաւանաբար անդին, մինակ մեր հաստատութիւնը, Պոլսոյ և գաւառներուն մէջ, ունի հարիւրաւոր վարժարաններ, տղայոց և աղջկանց։

Ուսուցիչներուն կազմէ պզտիկ քաջալերութիւն մը, բաւական պիտի ըլլայ որ, իւրաքանչիւր վարժարանէն գոնէ հինգ տասը հոգի բաժանորդագրուին անոր։ Եւ, անհատաբար, այդ Թերթը, այսպէսով, կ'ունենայ բաժանորդներու պատկառելի խմբակ մը, որ հազուագիւտօրէն բոլորուած է որ և է հայ Թերթի մը շուրջը։ Անգամ մը որ մանուկները զանի համեմատական գլուխներէն իրենց մտաւորական կարողութեանց, անգամ մը որ հրապուրուին անոր պարունակութենէն, եւ անգամ մը որ հասկնան թէ, անի մասնաւորապէս իրենց սեփականութիւնն է, բոլորանուէր թափով մը պիտի փարթուին անոր, որ հետզհետէ ծաւալուած ու ընդհանրականութիւն պիտի գտնէ։

Մինակ թէ, գինը խիստ դիւրամատչելի ըլլալու է։ Հազիւ հարուստ ծնողքներ պիտի ուզեն ու պիտի կրնան մասնաւոր գումար մը տրամադրել իրենց զաւակներուն, այդ Թերթին բաժանորդագրուելու համար։ Անդին, աղքատները զուրկ են այս բնական առաւելութենէն։ Անոնք, որոնք ուսանողութեան մեծամասնութիւնը կը կազմեն, ընդհանրապէս, ձեռքերնին պտտեցնելով տնեցած տասնոցներու, իրենց անձնական ծախքերէն եղած պզտիկ խնայողութիւններու, այլ եւ այլ տուրքերու մէջ իրենց հայրերէն առած չնչին նուէրներու համագումարը ու նոյն միայն, այդպիսի փոփոխ մը հանդէպ տրամադրելի։ Կրնայ հասկցուիլ թէ, մանկական Թերթ մը, եթէ աղուոր ըլլայ, նոյն իսկ ներքին բովանդակութեան իր գոհացուցիչ պայմաններու առաւելութիւններուն մէջ, երբե՛ք ամբողջ ընդունելութեան մը չպիտի արժանանայ, երբե՛ք տպուած ծաւալումը չպիտի գտնէ։

Կը յուսանք թէ ձեռնհասներու կողմէն լրջօրէն նկատողութեան պիտի առնուի խնդիրը, ի սէր մանկութեան յառաջդիմութեանը, և քիչ ատենէն բարեխառնութիւնը պիտի ունենանք վայելելու ներկայութիւնը մանկական Թերթի մը, որուն բնականաբար կը սպասուի ամէն կողմէ։

Տիարպէքիր ՅԱԿՈԲ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ԳԵՐՄԱՆ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿ ԹԱԹԷՆՊԱԽ ԿՈՄՍԻՆ ՀԵՏ

Նոյէ Ֆրայէ Բրեսէի Թղթակիցը հետեւեալ խօսակցութիւնը ունեցած Թաթէնպախ կոմսին հետ։

Թղթակիցը հարցուց.— «Աւստրիական ծրագրին վրայ կատարուած փոփոխութեամբ մը կարելի՞ է արդեօք համաձայնութեան մը գալ։»

«—Հիմակ ալ կարելի է համաձայնութեան մը գալ, եթէ Ֆրանսացիք ուզեն զիջողաբար։»

«—Մ. Ռըվուալ յայտարարութիւն մը ըրա՞ծ է։»

«—Նախ պարտաւոր է իր կառավարութեան հետ համաձայնիլ։ Դեռ բոլոր դժուարութիւնները հարթուած չեն։ Ֆրանսացիք լաւ փաստաբաններ են, կը գտնեն ո՛ւշադիր արգելքներ զոր մենք չենք տեսներ բնաւ, և յաճախ չնչին կէտերու վրայ կը պայքարին։ Եթէ խնդիրներուն վրայ լայն հայեացքով նային, միութիւն մը շուտով պիտի գտնուի։»

«—Պանքային և ոստիկանութեան խնդիրներուն վրայ դժուարութիւնները երբեք պիտի հարթուին արդեօք։»

«—Մենք կ'ըսենք տնտեսական և ոստիկանական խնդիրներուն միջեւ։ Պանքային խնդիրը տնտեսական խնդիրներէն մին է միայն։»

«—Վերջնական նիստը ե՞րբ տեղի պիտի ունենայ։»

«—Այսօր (Եշ.) ոչ։ Եթէ Մարօքցիք ուզեն, ուրբաթ կրնայ ըլլալ, բայց հաւանաբար շաբաթ պիտի ըլլայ։ Լաւ է որ Ֆրանսացիք ժամանակ ունենան իրենց կառավարութեան հետ համաձայնելու։»

«—Ցայս աւելի՞ք։»

«—Այո՛, խնդիրը հիմա միմիայն Ֆրանսացիներուն ձեռքն է, և կը յուսանք որ անոնք վերջապէս խոհեմութեան ճամբան պիտի գտնեն։»

ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՆԵՐՈՒՆ ՏԵՆԴՈՏ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԻՒՆԸ

Ալժեզիրասէ ուրբաթ սւսր Թուով կը հեռագրուի թէ պատուիրակներուն մէջ տենդոտ գործունէութիւն կը տիրէ։ Անգլիացի պատուիրակ Նիքոլսընի մօտ երկարատեւ խորհրդակցութիւններ տեղի կ'ունենան, աւստրիացի պատուիրակը կ'աշխատի վերջին առաջարկութիւնները համաձայնեցնել իրենց հին ծրագրին հետ։

Միշտ ա՛յնպէս կը կարծուի թէ Գերմանիա դարձեալ պիտի պնդէ Քասապլանքայի ֆրանսական և սպանիական ոստիկանութեան առհմանէն հեռացնելուն վրայ։

Իւրաքանչիւր ոստիկանական հարիւրապետ տարեկան 7000 ֆր. թոշակ պիտի ընդունի, ընդհանուր քննիչը 25,000 ֆր. և ճամբորդութեան ծախքերուն համար 5000 ֆր.։

ԱԶԱՏԱԿԱՆՔ ԵՒ ԼՈՐՏ ՄԻԼՆԸՐ. ՊԱՐՍԱՒԱՆԱՑ ՔՈՒԷՆ.— Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ Ազատական երեսփոխան մը առաջարկեց պարսաւանաց քուէ տալ Հարաւային Ափրիկէի նախորդ կուսակալ Լորտ Միլներին, որ իր պաշտօնավարութեան օրով խարազանել տուած էր չինացի բանւորները հակառակ օրէնքին, և առանց կանխաւ գաղթային գործոց նախարարին կարծիքը առնելու։ Բայց ուրիշ Ազատական մը հետեւեալ բարեփոխութիւնը առաջարկեց.— «Հարաւային Ափրիկէի մէջ Լորտ Միլներին քաղաքականութեան և վարմունքին դէմ յարձակում մը ներկայ պարագային անխորհուրդ է, որովհետեւ առաւել կը վերանորոգէ և կը չէզոքէ հոն ցեղային հակառակութիւնը։» Գաղթային գործոց նախարարն ալ կառավարութեան կողմէ հետեւեալ յայտարարութիւնը ըրաւ.—

«Երեսփ. Ժողովը՝ արձանագրելով հանդերձ չինացի գործաւորներուն խարազանուելուն պարագան, ինչ որ հակառակ է անգլիական օրէնքին, դատապարտելով հանդերձ այսպիսի արարք մը, կը հրաժարի սակայն պարսաւանաց քուէ տալէ անհատներու, Հարաւային Ափրիկէի մէջ խաղաղութիւնը և համերաշխութիւնը պահելու համար։»

ԳԵՐՄԱՆ ԿԱՅՍԵՐ ՊՏՈՅՏԸ ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ ՄԷՋ.— Գերման Թերթերը կը յայտարարեն թէ Վիլհէլմ կայսր առ այժմ եւ կեցած է Միջերկրականի մէջ զբօսնու պտոյտ մը ընելու դիտաւորութենէն։ Կայսեր այս դիտաւորութեան փոփոխութիւնը կը վերագրուի ներկայ միջազգային կացութեան։ Բարիզի մէջ Էտուարտ թագաւոր բացորոշ յարգանք ցոյց տուած ըլլալով Մ. Տէլքասէի, կայսրը պատշաճ չի համարիր իր մօրեղբօր հետ հանդիպում մը ունենալ Միջերկրականի մէջ։ Կ'ըսուի նաեւ թէ Ալժեզիրասի մէջ Իտալիոյ և Սպանիոյ բռնած ընթացքը ա՛յնքան դժգոհ ըրած է Գերմանիան որ ներկայ պարագային խիստ անխոհեմ պիտի ըլլայ տեսակցութիւն մը գերման կայսեր և Վիքթօր Էմմանուէլի կամ Ալֆոնսօ թագաւորին միջեւ։

ԾՈՎԱԿԱԼ ՏԻՒՈՒԻ ՊԱՀԱՆՋՈՒՄՆԵՐԸ.— Ամերիկացի համբաւաւոր ծովակալ Տիւուի ամերիկեան խորհրդարանին նաւային յանձնախումբին մէջ ա՛յնպիսի յայտարարութիւններ ըրաւ որ յանձնախումբը պատշաճ չհամարեցաւ հրատարակութեան տալ զանոնք։ Սակայն կ'ըսուի թէ ծովակալը յայտարարեց որ Ամերիկայի հաւանական նաւային թշնամիներն են Ճափոն և Գերմանիա, և պահանջեց որ Միացեալ Նահանգները ամենամեծ զրահաւորներ շինեն անգլիական վերջին Տրէտնօթին ձեւով։ Աւելի խոշոր թնդանօթներու հարկը մատնանիշ ըրաւ և յանձնարարեց շինել բազմաթիւ թորփիլահալածներ և ընդծովեաներ։

ՆՈՐ ԳԻՒՏ ՄԸ ՀՌՈՄԻ ՖՈՐՈՄԻՆ ՄԷՋ.—ՏՐԱՅԵԱՆՈՍ ԿԱՅՍԵՐ ՄԱՀԸ.— Սինեօր Պօնի կը ծանուցանէ հնախօսական գիւտ մը՝ որ շատ մեծ կարեւորութիւն ունի։ Դիօն Կասիոս և Եւտրոպիոս հին պատմիչները կ'ըսեն թէ Տրայիանոս կայսրը Ասիոյ մէջ մեռաւ քրիստոնէական 117 թուականին Օգոս. 11ին։ Իր ոսկորները Հռոմ փոխադրուեցաւ, և ոսկի սափորի մը մէջ ամփոփուելով զետեղուեցաւ 144 ոտք բարձր կոթողի մը մէջ, Գազիլիքա Ուլբիանայի մօտ։ Արդի տեղագիրները տարակոյսի ներքեւ ձգած էին այս իրողութիւնը, որովհետեւ յիշեալ կոթողին մէջ չէին տեսներ ո և է գաղտնի պահարան մը կամ ներքին սանդուխի մը հետքը։ Սինեօր Պօնի՝ հին պատմագիրներուն գրածը յիշելով, աչքի աւելով քննեց կոթողին պատուանդանին մուտքին ձախակողմը գտնուած փոքրիկ դրան միջոցները։ Դուռը բանալով, պատ մը երեւցաւ, որ կը գոցէր փոքրիկ դրան բացուածքը, և երեւան ելաւ ահա՛ պղնձէ դաներով, ծխնիներով, որոնց տեղերը ցորդ կը մնան։ Այս և ուրիշ նշաններ ապացուցին Բրօֆ. Պօնիի գերեզմանի մը գոյութիւնը Տրայիանոսի կոթողին մէջ, և կը յուսայ թէ պիտի կարողանայ ուրիշ իրողութիւններ ալ ստուգել Կայսերական Հռոմին ամենէն աւելի նշանաւոր յիշատակարաններէն մէկուն նկատմամբ։

ՑԵՂԱՊԵՏԱԿԱՆ ԿՌՈՒՆԵՐ ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ՍԱՀՄԱՆԱԳԼԽԻՆ ՎՐԱՅ.— Զիթրալ հովտին լեռնենակ սահմաններուն վրայ ցեղային կռիւները սկսած են դարձեալ ծայր տալ, մտահոգութիւն պատճառելով անգլիահնդիկ կառավարութեան։ Մարտ 14ին Դարվայի ցեղապետը և Տիրի ցեղապետին եղբայրը՝ Մօնտայի ցեղապետ Միան Կուլ Ճան պատերազմեցան։ Դարվայի ցեղապետին կորուստները 80 հոգի են, իսկ Միան Կուլինը 12։ Միան Կուլ վիրաւորուեցաւ։ Դարվայի ցեղապետը գրաւեց Միան Կուլի գիւղերէն երկուքը իրենց բերդերով միասին։ Երկու կողմերն ալ նոր թշնամութեանց կը պատրաստուին, և Տիրի ցեղապետը օգնութիւն կը փութացնէ Միան Կուլի։ Անցեալ տարի Մայիսին Դարվայի ցեղապետը օգնած էր Միան Կուլի այս վերջինին ազգական Տիրի ցեղապետին դէմ, և անգլ. կառավարութիւնը զօրք ղրկած էր դէպի հիւսիս Զիթրալի հետ հաղորդակցութիւնները պաշտպանելու համար։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ ԻՏԱԼԻՈՅ ՄԷՋ.— Անցեալ կիրակի գիշերէն ի վեր Ուսթիքա (Բալէրմօ) կղզիին մէջ երկրաշարժի քսանեմէկ ցնցումներ զգացուեցան, ստորերկրեայ խուլ ձայներու ընկերակցութեամբ։ Կղզիին բնակիչները խիստ վրդովուած են։ Բալէրմոյի կառավարիչը մարտանաւով մը կղզի ղրկեց գիտական յանձնաժողով մը՝ երեւոյթը ուսումնասիրելու համար։ Շոգենաւ մըն ալ պատրաստ կեցած է ճամբայ ելնելու եթէ հարկ ըլլայ օգնութիւն փութացնել։

ԹԱԹԱՌ ԵՒ ՓՈԹՈՐԻԿՆԵՐ.— Գշ. օր սաստիկ անձրեւներ և պաղ հովեր պատահեցան Լոնտոնի մէջ, և ամբողջ օրը արեւը իր երեսը ծածկած էր Բրիտանական կղզիներէն։ Վիէննայի մէջ ալ ձիւն տեղաց նոյն միջոցին։

Միսիսիբի հովտին մէջ ալ նոյն գիշերը թաթառ պատահեցաւ, ամբողջ գիւղ մը հիմնայատակ եղաւ, մեռելոց դաշտերն ալ ամայացան։ 25 հոգի մեռան, նիւթական վնասը 5 միլիոն անգլ. ոսկի է։

Անցեալ շաբաթ օր ալ Քօլօրատոյի նահանգին մէջ ձիւնաբեր փոթորիկներու հետեւանօք հողի փլուզում պատահելով 32 հանքագործներ իրենց կեանքը կորսնցուցին։ 500 հոգի ալ ամէն հաղորդակցութենէ զրկուած են։

Շոգենաւերը 36 ժամ ուշ կը հասնին Նիւ Եօրք, և նաւապետները կը պատմեն թէ սաստիկ սառնորակ օդի բնաւ պատահած չէին Ատլանտեան ովկիանոսին մէջ։

ՖՈՐՄՕԶԱՅԻ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԸ.— Հաղորդակցութիւնները մասամբ վերահաստատուած ըլլալով, Ֆորմօզայի մեծ երկրաշարժին մանրամասնութիւնները հետզհետէ Թօքիօ կը հասնին։ Հիմա ստուգուած է որ մեռելներուն թիւը քանի մը հազարը կ'անցնի։ Ամբողջ կղզին ցնցուեր է, և Մարտ 17ի առաւօտուն կանուխէն սկսեալ մինչեւ գիշերը ուշ ատեն ցնցումները շարունակուեր են։ Նոյն օրը թեթեւ ցնցումներ զգացուեցան նաեւ Ճափոնի մէջ, և 17ի գիշերէն մինչեւ հետեւեալ առաւօտ հինգ տարբեր ցնցումներ տեղի ունեցան Քագոշիմայի մէջ։ Ֆորմօզայէն հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ բոլորովին կործանուեր են Տաթիէօ, Բոլիքօ և Շինկօ ծաղկեալ քաղաքները։ Միմիայն Քաճիի մէջ 2000 չինացի և եօթը ճափոնցի մեռեր են։

Կառավարական պաշտօնարանները իրենց գործը կը տեսնեն բացօթեայ, աճապարանօք շինուած տաղաւարներու մէջ։ Միայն Տաթիէօյի մէջ 600 դիակներ թաղուեր են։ Շատ դիակներ գտնուեր են բաց դաշտերուն վրայ, ուր հեգ արկածեալները փախեր են, և հոն մեռեր են իրենց վէրքերէն։

Վեր ի վերոյ հաշուով նիւթական վնասը 9 միլիոն անգլ. ոսկին կ'անցնի։

ՃԱՓՈՆԻ ԵԼՆՄՈՒՏՔԸ.— ՆՈՐ ՆԵՐՔԻՆ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆԸ.— Թէեւ պատերազմին ժամանակ ճափոնական փոխառութիւնները բազմապատիկ առաւ. բաժանուած էին, բայց վերջին ներքին փոխառութիւնը տեսներեւ յաջողութիւն մը չգտաւ բնաւ։ Ընդհակառակն մասնակի ձախողանք մը կը նկատուի։ Ամբողջ գումարը 200 միլիոն եէն էր (20 միլիոն անգլ. ոսկի), բայց հարկ եղաւ գոցել հանգանակութեան ցանկերը որովհետեւ հազիւ 192 միլիոն 998,000 եէնի կը հասնէին ստորագրութիւնները, և հարկ է դիտել նաեւ որ այս գումարին 40 միլիոնը կայսերական գանձէն հայթայթուած է, և 40 միլիոնն ալ Պանքաներէն, մանաւանդ Պետական Պանքայէն։ Հետեւաբար այս փոխառութիւնը յաջողութիւն մը չէ եղած։ Օտար տուները չմասնակցեցան։

ՎԱՏԻԿԱՆԻ ԴՐԱՄՆԵՐԸ.— Նիւ-Եօրքէ կը հեռագրեն թէ Մր. Բ. Մորկըն և ուրիշ ամերիկացի մեծահարուստ Մր. Թ. Ռայըն բաւական միջոցներ մը կ'ըսեն Վատիկանի դրամները ստանալով առնելու պատասխան համար։ Վատիկան եւրոպական պանքաներու մէջ իր ունեցած դրամին տոկոսաւորութենէն շատ գոհ չէ եղեր, որովհետեւ քիչ տոկոս կ'առնէ, և կ'ըսուի թէ այս պատճառաւ Մորկըն այս պահուս Հռոմ կը գտնուի։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ՊԱՆՔԱՅԷՆ.— Անցեալ Բշ. օր երիկուան վրայ գողեր մտնելով Մոսկուայի Փոխադարձ Վարկի Ընկերութեան Պանքան, 88000 անգլ. ոսկիի արժողութեամբ պանքնօթ և ոսկեդրամ գողցան։

ՔՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆ ԴԱՒԱՆՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ ՓՈՐՁԵՐ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՄԷՋ.— Բրուսիոյ Լութերական Եկեղեցիին մէջ երթալով կ'աւելնայ Հաւատոյ Նիկիական Հանգանակը փոփոխելու շարժումը, որպէս զի Քրիստոնէութեան գերբնական վարդապետութիւնները աւելի համաձայն ըլլան արդի գիտութեանց պահանջումներուն, ինչպէս արդէն ասկէց առաջ գրեցինք։ Գաւառական կրօնական ժողովներու կամ կոնսիստորիոններու կողմէ աղերսագիրներ կը տրուին շարունակ օրթոտոքսութեան, այսինքն հին Հանգանակին թէր ու դէմ։ Այս աղերսագիրները երեք որոշ ձեւ ունին։ Համպուրկի, Պրէմէնի և ուրիշ Հանզեական քաղաքներու կրօնական ժողովները հին հանգանակը պաշտպանելով, կը պահանջեն որ ստորինները ըլլան այս կղերականները որոնք կը հակառակին և հերքումներ կը պահանջեն։ Հանովերեան գաւառներէն հարիւրի չափ կղերականներ ալ վերիններուն հակառակ պահանջում կ'ընեն, իսկ երրորդ աղերսագիր մը՝ զոր 800 կղերականներ ստորագրած են, կ'ապացուցանէ Լութերական Եկեղեցիին կեդրոնական ատեանը՝ որ կը մերժէ վաւերացնել Ըէմէրի ընտրութիւնը, քանի որ այս պատուելին գերբնական վարդապետութեանց բացորոշ հակառակորդ մըն է, և կը խնդրէ որ Գերման կայսրը՝ իբրեւ պետ Լութերական Եկեղեցիին հրովարտակով մը հրամայէ ներելով կղերականներուն ազատամտութեան շուրջ չխառնուիլ, և կամ ուղղակի իրեն իմացնել թէ ի՛նչ փոփոխութիւններ կը պահանջէ Հանգանակին մէջ։

ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎԻՆ ՍԱՓՐԻՉԸ.— Շատ տարիներէ ի վեր Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին անդամները ուղղակի Ուէսթմինսթըր Ապարանքին մէջ կ'ածիլուին, որպէս զի ժամանակ չկորսնցնեն և խորհրդակցութեանց մասնակցելու աւելի ժամանակ ունենան։ Սափրիչը այս գործածութիւնը կը կատարէր հետեւեալ գիներով.— 1. շիլին մազ կտրելու համար, 6 բէննի ածիլուելու համար։ Բայց նորընտիր Երեսփ. Ժողովին անդամներէն շատեր սուղ գտնելով այս գիները, գանգատ առաջարկեցին, որովհետեւ նոր Ազատականներուն մէջ շատերը հազիւ թէ բարեկեցիկ են։ Ասոր վրայ կէս առ կէս զեղչուեցան գիները.— վեց բէնս մազ կտրելու և երեք բէնս ածիլուելու համար։ Սափրիչին յաճախորդները աւելի շատցան այս զեղչին վրայ։ Սափրիչը իր խանութին մէջ կը ծախէ նաեւ փողկապ, օսլայած շապիկ։

ԿԱԹՈՂԻԿՈՒԹԵԱՆ ՀԱԿԱՄԻՏՈՂ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԴԵՍՊԱՆ ՄԸ.— Աւստրիական կառավարութիւնը Վիէննայի ամերիկեան դեսպան Մր. Սթօրըրի յաջորդ կարգեց ուրիշ մը, առանց սակայն այս անուանումը պաշտօնապէս իմացնելու Սթօրըրի, որ այս միջոցիս Եգիպտոս կը ճամբորդէ։ Այս փոփոխութեան պատճառը կը համարուին ամերիկեան դեսպանին կնոջ հակումները դէպի կաթոլիկութիւն։ Վիէննայի մէջ միշտ կաթոլիկ կղերական շրջանակներուն հետ հաղորդակցութեան մէջ է եղեր դեսպանուհին, և դեսպանն ալ շատ քիչ անգամ ամերիկեան հպատակներուն հետ կը տեսակցէր եղեր։ Դեսպանուհին հօրաքոյրն է Ռուզվէլթ Նախագահին փեսայ Մր. Լօնկուըրթի։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԳԱՀԱԺԱՌԱՆԳԸ.—ԲԱՐԻ ԳԱԼՍՏԵԱՆ ՆԱՒԱՑԻՆ ՑՈՅՑ ՄԸ ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ ՄԷՋ.— Միջերկրականի անգլիական նաւախումբին հրամանատար Լորտ Չարլզ Պէրէսֆորտ պատրաստութիւններ կը տեսնէ ազդու ու ճոխ բարի գալուստ մաղթելու Քոննօթի իշխանին և իշխանուհիին, երբ եւրոպական ջուրերը դառնան Սուէզի ճամբով։ 42 զանազան մարտանաւեր նաւային տողանցք մը պիտի ընեն Անգլիոյ գահաժառանգին ի պատիւ, ընդառաջ ելնելով Ռիճաւոնի, ինչպէս ըրին՝ Էտուարտ Թագաւորին Մալթա այցելութեան առթիւ մէկ-երկու տարի առաջ։ Քոննօթի իշխանը միշտ կը հետաքրքրուի նաւատորմին գործերով, և դեռ երեք տարի առաջ դեր-ծովակալ էր Միջերկրականի նաւատորմին մէջ։ Քսան տարի առաջ իշխանը իբրեւ տեղակալ պաշտօն կը վարէր հին զրահաւոր Տրէտնօթի մէջ, նախորդը այն համանուն հսկայ մարտանաւին՝ որուն վերջին պատրաստութիւնները կ'ըլլան այս միջոցիս Բորթսմութի մէջ։

Կարդալ Մանուէլ Փաշա 'ի. ԹԷԶՃԵԱՆ ղեղատանի եւ ձկան իւղի ազդը Գ. երես

Իրազեկ առեւտրական մը հետեւեալը կը գրէ մեզ.—

«ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ» ԵՒ ԻՐ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹԻՒՆԸ

Բիւզանդիոն նախընթաց հինգշաբթի օրուան թիւով, սխալ տեղեկութիւններով և թշնամանքներով լեցուն մէկ սիւնակ բան մը տպեր էր, Մինրան էֆ. Սէնեմ-Գալֆաեանի համար, կարելի եղած ճիգը թափելով որ վարկաբեկ ընէ հրապարակի վրայ ենթակային անունը։

Անոնք որ կարդացին այդ երկարապատում և նախատալից սիւնակը, անշուշտ կասկած ըլլալու են ինքնին թէ նպատակաւոր առաջարկութիւն մը իր դերը խաղացած է այդ խնդրոյն մէջ և Բիւզանդիոն՝ այդ առաջարկութեան չընդունուելէն է որ անսանձօրէն ատաղձը շարադրած է։ Այնպէս որ նորօրինակ յայտնութիւն մը չպիտի ըլլայ այս պարագային ալ, երբ ըսենք թէ իրօք, դեռ այդ տողերը մամուլին չը յանձնած, Բիւզանդիոնի տնօրէնները երկիցս լուր ղրկած է Մինրան էֆ. Սէնեմ-Գալֆաեանի՝ յայտնելով իր առաջարկութիւնը (Այս պարագան վկաներով պիտի ապացուցուի)։ Եւ որովհետեւ Մինրան էֆէնտին չէ ընդունած առաջարկութիւնը և չէ ղրկած, Բիւզանդիոն ինքզինքին իրաւունք տուած կը կարծէ, խի՛ղճ միամիտը, գործին պարագաները ուզած կերպով հրատարակելու և կը հրատարակէ։

Հիմա որ գործին բուն ոգին երեւան հանեցինք և որոշ ընթերցողը հասկցաւ ամէն ինչ, անցնինք այդ առթիւ իր տուած տեղեկութիւններուն, որոնց ճշմարտութենէ բացարձակապէս հեռու, առասպել և զրպարտիչ յերիւրանքներ են միայն։ Թէ ինչպէս։ Զանազան գործառնութիւններ ընելուն, ինչպէս օրինակի՝ համար, ապահովագրական ընկերութեանց ներկայացուցիչ, յանձնակատար և իբր իր հաշւոյն գործ ընող վաճառական ըլլալուն համար Բիւզանդիոն կը դատապարտէ զայն ու կ'ըսէ թէ ո՛չ մէկուն մէջ յաջողութիւն ունեցաւ։ Իբր թէ շատ գործ ընելը յանցանք մը ըլլար մէկու մը համար և կամ կարծես թէ անոր ընկերը եղած է ու գործին յաջողութիւն ունեցած ըլլալը կամ չըլլալը գիտէ։ Մինչդեռ, Բիւզանդիոն ինքն ալ խմբագիր ըլլալով հանդերձ միշտ մէկ ոտքը պէրսան է, և միւսը նպարեղէնի հրապարակին վրայ։ Վիքթորիա ալ Պէյլէնի ներկայացուցիչ էր, կ'ըսէ, և ասկան այս ընկերութիւնն իր ձեռքէն առնուեցաւ, մինչդեռ ճշմարտութիւնը այն է թէ՝ Մինրան էֆ. իր գործերուն առատութեան պատճառաւ ինք իր կամօք հրաժարեցաւ ներկայացուցչութեան պաշտօնէն, իր քովը ընկերութեան դրուատալից նամակները կան և հակառակ այդ ընկերութեան մէջ Տնօրէնին, որ մասնաւորապէս Պոլիս եկած էր, թախանձանքներուն, չուզեց ստանձնել այդ գործը։ Կ'ըսէ նաեւ թէ թէքէս ինք ուրիշ անձնշան ընկերութեան մը ներկայացուցիչ եղաւ, բայց անունը չենք յիշեր այս վայրկենիս։ Բիւզանդիոն չի յիշեր այդ անունը, անհշան կ'ոտնատէ զայն, որովհետեւ Մինրան էֆ. Գալֆաեան, ընկերութեան ռէքլամը չէր տուած անոր, հակառակ իր դիմումներուն, նկատելով որ Բիւզանդիոն ազգային սպառումը չունէր այլ եւս, և օգտակար չպիտի ըլլար ընկերութեան համար, չկարդացուող թերթի մը մէջ հրատարակել տալ ռէքլամը։

Կ'ըսէ թէ այս օրերս սնանկացած դերձակի մը հետ, Ղալաթիա, Նիւքօէթ Գոլըրըյմ, ընկերութիւն մը կազմած էր և այդ դերձակին վրայ լաւ վկայութիւններ տալով անգլիական տան մը, յաջողած էր մեծաքանակ կերպաս ազէջն բերել տալ նոյն դերձակին անունով։ Այս ալ բոլորովին սխալ, որովհետեւ Գալֆաեան էֆ. այսօր այդ դերձակէն մի միայն 100 ոսկի կը պահանջէ ինք անձնապէս և ո՛չ թէ անգլիական տունը։ Եթէ ընկերութիւն մը կազմած ըլլար անոր հետ, եթէ խարդախութիւն մը գործել ուզէր, անշուշտ կրնար աւելի մեծ գումարներով ապրանք բերել տալ և իրեն սեզ ֆայտ. բիզան պահանջող ընել։ Նոյն բանը նաեւ սնանկացեալ Բօլսա և ընկ. համար, որուն ապրանք տուած է մի միայն իր հաշւոյն և ոչ թէ եւրոպական տուները պահանջող ըրած, որով բացայայտօրէն կը յայտնուի թէ Մինրան էֆ. Գալֆաեան ինքը անվնաս ելլելու համար կրնար շա՛տ դիւրաւ գործառնութիւնները պահանջող ընել։ Բիւզանդիոն կ'ըսէ թէ թէեւ վերջերս ջերմագէտ փոփոխքեր է ճամբորդութիւն մը ընել, բայց պահանջատէրերը չեն թողուցեր զինքը. այս ալ անհիմն է բոլորովին, որովհետեւ ինչպէս յայտնի է շատերու Մինրան էֆ. տարին մէկ երկու անգամ միշտ կը ճամբորդէ Եւրոպա, և դեռ երեք ամիս առաջ հոն էր, որով եթէ ուզէր կրնար երկարաձգել դեռ իր ուղեւորութիւնը։ Մանաւանդ որ պահանջատէրերէն ո՛չ մէկը տասնի ընթացքի մը մէջ գտնուած է։

Բիւզանդիոն այս բոլոր խարդաւանանքները շարելէ վերջ, կ'ուզէ բնաւանեկան անունն ալ պղծարել, և ժառանգութիւն, դրամօժիտ, մէջ կը խառնէ, իր գիտցած ու չգիտցած բաներուն խառնելով, և այս բոլորը անոր համար որ Մինրան էֆ. չէ ընդունած իր առաջարկութիւնը։

Ճշմարտապէս ցաւալի է որ Բիւզանդիոն այս անգամ եւս այս ընթացքը կ'ունենայ, կարծելով որ կեղծ պիտի ըլլայ իր բաժինը։

Արդէն Մինրան էֆ. Սէնեմ-Գալֆաեանի վաճառատունը ի բաղձակալութեան գացած է, որ քիչ օրէն պիտի բացուի երբ օրինական ձեւակերպութիւնները աւարտին։ Միւս կողմէ կը տեղեկանանք թէ Մինրան էֆ. Սէնեմ-Գալֆաեան դատ բացած է Կ. Պոլսոյ Պատժական Ատեանին առջեւ Բիւզանդիոնի Տէր և Տնօրէն Բիւզանդ էֆ. Քէչեանի դէմ, իբրեւ սխալ և անհիմն հրատարակութիւն մը ընող, որուն նպատակաւոր ըլլալը անշուշտ պիտի յայտնուի դատին ընթացքին մէջ։

ՔՐՈՆԻԿ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷ եղած յանձնարարութեան համաձայն, Արմաշու դպրեվանքին ներքին Տեսուչ Տ. Մեսրոպ վրդ. Նարոյեան, իբր հետ ունենալով վանքին՝ Շահէ, Շաւարշ և Գնէլ սարկաւագները և չորս ուսուցչապետները՝ Գէորգ Տէր-Մեսրոպեան (Գարտիզակցի), Գօզոս Կալէմեան (Արաբկիրցի), Վահրամ Նազարէթեան (Նիկոմիդիացի), և Գեղամ Թէվէքէլեան (Շ. Գարահիսարցի), շաբաթ երեկոյեան մայրաքաղաքս հասաւ և Պատրիարքարան կը մնայ, Ս. Պատրիարք հօր կարգադրութեամբ։ Ծաղկազարդի կիրակի օր Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցին մէջ Ս. Պատարագին կողմէ գաւազանի մասնաւոր արարողութիւն պիտի արուի երեք վարդապետներուն, իսկ չորս սարկաւագներուն ալ վարդապետական աստիճան։

— Արմաշու դպրեվանքին այգիին քով, ասկէ երեք տարի չափ առաջ Դպրեվանս Սրբազան տեսուչ ջուր պտրտուքելով ջրհոր մը բացած էր, որուն շինութիւնները սակայն չէին ամբողջացած 1000 ղրշ.ի մօտ ծախքի մը կարօտ ըլլալուն։ Անցեալները ինչպէս գրեցինք, Շապին Գարահիսարի Առաջնորդ Տ. Սմբատ Ծ. վրդ. Սաաէքեանի գովելի նախաձեռնութեամբ մը 10 օսմ. ոսկի ղրկած էր վանահայրական փոխանորդ Տ. Թորգոմ Ծ. վրդ.ի, որ նոյն գումարը շնորհակալութեամբ ընդունելով յառաջացուցած էր ջրհորին շինութեանը։ Այս անգամ աւարտած ըլլալով աշխատութիւնները վանքի այգիին մէկ կարեւոր պակասը լրացած է։

— Դպրեվանքին միաբաններէն Տ. Արսէն վրդ. Եղիկեան իր անձնական ծախքով, վանքի դէմի Արսէնաչէն անուն բլուրին վրայ, գեղեցիկ տուն մը և ջրհոր մը շինել տուած է, զոր յետոյ պիտի կտակէ եղեր վանքին։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՅՐԸ երէկ երեկոյեան նախագահեց Մայր Եկեղեցիի արարողութիւններուն և քարոզեց։

ՈՒՍՈՒՄՆ. Խորհուրդը իր շաբաթական նիստը գումարեց ուրբաթ օր Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ և զբաղեցաւ օրակարգին խնդիրներով.— Մայրաքաղաքիս ազգ. վարժարաններու ներկայ 1905-1906 տարեշրջանի վիճակագրութիւնը պատրաստուած ըլլալով՝ յարակից ցուցակներովը, Խորհուրդը նկատողութեան առաւ զանոնք և գոհունակութեամբ հասու եղաւ որ այս տարեշրջանին վերաբացուած էր Գուզկունճուգի Ս. Լուսաւորչեան վարժարանը, որով վարժարանաց ընդհանուր թիւը կ'ըլլայ 41։ Իսկ այս նախակրթարաններ կը յաճախէին 5590 երկսեռ աշակերտք, 3221ը մանչ և 2369 աղջիկ, և կը պաշտօնավարէին 273 երկսեռ հայազգի ուսուցիչներ և ուսուցչուհիներ, որոնց մէջ կը գտնուէին նաեւ եկեղեցական դասէն մէկ եպիսկոպոս, եօթը վարդապետներ և չորս քահանաներ։ Խորհուրդը որոշեց նոյն վիճակացոյցը ներկայացնել Ս. Պատրիարք Հօր։

ԱՐԱԲԿԻՐԻ մէջ մեծ պահոց երեքշաբթի գիշերը բողոքական պատուելի Արմենակ Սիմոնեան յանձնած էր պսակ մը կատարել, զոր մերժած էր նախապէս հռոմէական տաճարէրը։ Աղջիկը 28 տարեկան այրի մըն էր որուն ամուսինը Կարապետ Տէրտատուրեան՝ ուսուցիչ, ութ օր առաջ մեռած էր և փեսացուն, 18 տարեկան երիտասարդ մը հանգուցեալին քեռորդին էր։ Արաբկիրի Առաջնորդ Մեհրաժան վրդ. այս դէպքը յայտագրելով Պատրիարքարան խնդրած է որ հրամայուի որոշ որ անկ է արգելքի կարեւորը անօրինուի հանդէպ յիշել պատուելիէն, որ այս օ-

բինակ աւօրինի արարքներով միշտ կը ճգնի ժողովուրդին բարոյականը խաթարել։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԸ առաջեց Արմաշու Դպրեվանքին Տ. Պասկ աբեղան Կարին՝ և Տ. Շահէ աբեղան ալ Ատանա դրկել, իբրև առաջնորդի օգնականներ։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ Թաղ. Խորհուրդը ծանուցած է Պատրիարքարան թէ նորընտիր անդամներէն երեքը՝ Նշան Ղուկասեան, Պետրոս Բիւրքճիխանեան և Տիգրան Իսքէչէրեան էֆէնտիները հաւանած են պաշտօնին և ներկայ գտնուած են Խորհրդոյ նիստերուն. իսկ միւս երկուքը՝ Գարեգին Համբարձումեան և Եղիա Գավաֆեան էֆէնտիները հակառակ Ս. Պատրիարք Հօր հրաւէրին և Խորհրդոյ պնդումներուն մերժած են։ Այս երկուքին տեղ, առաջին առթիւ ուրիշ երկու յարմար անձեր պիտի ներկայացուին Պատրիարքարան։

ՖԵՐԻՔԻՒՂԻ եկեղեցիին դպրաց դասու անօրէն խորհրդոյ համարակալ Տէր Աւետիս Կիւլպէնկեան հրաժարած ըլլալով, անոր տեղ նոյն պաշտօնին կոչուեցաւ Տէր Սարգիս Բեթեան։

ՈՒՐԲԱԹ ԻՐԻԿՈՒՆ Ազգ. Հիւանդանոց տարուեցաւ խիստ ծանր հիւանդ վիճակի մէջ Վանցի՝ օրհնի Գ. Ղեւոնդ Շատուրեան։ Տօքթ. Արշակ էֆ. Գազազեան՝ անմիջական գործողութեան մը պէտքը տեսաւ և անօրէնութեան կողմէ գիշերանց կանչուեցաւ Տօքթ. Զարդարեան։ Հիւանդը կը տառապէր երկար ատենէ ի վեր hernie étranglée, որ տանց դարմանի ձգուելուն համար փոխուած էր [illegible] նման մահացու հիւանդութեան մը։ Տօքթ. Զարդարեան՝ օժանդակութեամբ տօքթ. Գազազեանի կատարեց գործողութիւնը ազատելով հիւանդը առայժմ և մօտալուտ մահէ մը։ Հիւանդին՝ «քլօրօֆօրմ»ը կուտար Ա. դեղագործ Արթօքի էֆ. Ֆէրհատեան։

ՍԱՄԱԹԻՈՅ Երեք միացեալ Թաղերու Ազգայնախնամը շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ, հանգուցեալ Սանտօ էֆ. Բարթամեանի յուղարկաւորութեան առթիւ՝ փոխան ծաղկեպսակի 120 ղրշ. նուիրած են Տեարք Նշաստաճեան եղբարք։

ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆԴԷՍԸ ՎԱՂԱՄԵՌԻԿ ՕՐ. ԱՐԱՔՍԻ Մ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆԻ

Երէկ, ժամը 8ին, Սկիւտարի Ս. Խաչ եկեղեցին մէջ արտասովոր հանդիսաւորութեամբ տեղի ունեցաւ յուղարկաւորութեան հանդէսը վաղամեռիկ Օր. Արաքսի Մ. Համբարձումեանի, ի ներկայութեան երեք հարիւրէ աւելի յուղարկաւորներու տխուր թափօրի մը։ Արարողութեանց կը նախագահէր Տ. Մկրտիչ Արքեպ. Վեհապետեան՝ իր շուրջ ունենալով Տ. Վահան Ծաղօրեան և Տ. Ներսէս Դանիէլեան վարդապետները, և երեք Թաղերուն քահանայից խումբը։ Սպասկիր կեցած էին դասին մէջ Դուրեան Տ. Ղեւոնդ վարդապետ, առանձինց Տ. Տաճատ և Մագրիգիւղի քահանաներէն Տ. Պետրոս։

Եկեղեցական երգեցողութիւններէն վերջ, որոնք ո՛րքան տխուր շեշտերով երգուեցան առաջնորդութեամբ Մաքսուտ Թիրեաքեան և Երուանդ Գալայճեան էֆ.ներուն, բեմ ելաւ Տ. Ներսէս Վ. Դանիէլեան և ըրաւ դամբանական մը խօսեցաւ նիւթ ունենալով.— Թոյլ տուէք մանկանց գալ առ իս, զի այդպիսեացն է արքայութիւն Աստուծոյ։ Դամբանախօս Հայր Սուրբը տխրադղեցիկ տպաւորութիւն մը գործեց բոլոր ներկաներուն վրայ իր յուզիչ խօսքերով, երբ մանաւանդ կը պատկերացնէր անթարգմանելի վիշտը և կսկիծը այնպիսի ծնողքներու՝ որոնք իրենց սրտի հատորիկներուն վաղաժամ կորուստը ողբալու դժբաղդութիւնը կ'ունենան։ Հէք Արաքսին երեք տարի ամբողջ ծնողական հոգածութեան և ողջամտանքի, գուրգուրանքի առարկայ ըլլալէ վերջ, հակառակ նիւթական ու բարոյական ամէն խնամքներու, այսօր յաւիտենական ուղի տխուր առարկան դարձած է իր վշտակոծ ծնողքին և բոլոր պարագաներուն։ Դամբանախօս Հայր Սուրբը այս նիւթին վրայ ճառեց երկարօրէն, արցունքներ քամելով տխուր յուղարկաւորներուն աչքերէն։ Ի վերջոյ երկնային մխիթարութիւն հայցեց հանգուցելոյն վշտահար հօրը՝ Միսաք էֆ. Համբարձումեանի, ազնիւ մօրը և համայն պարագայից։

Եկեղեցին ամբողջ լուսազարդուած էր, և վաղամեռիկ Արաքսիին դագաղը ծածկուած էր բազմաթիւ ծաղկեփունջերով՝ որոնք կը յիշեցնէին նորափթիթ գարունը իր նորածիլ ծաղիկներով և վառ կանանչներով, որոնց ծոցին մէջ հանգչելու կոչուեցաւ այսքան տարաժամ։

Ի մասնաւորի ծաղկեպսակ դրկած էին Տէր և Տիկին Մկրտիչ Պէզազեան, Տէր և Տիկին Գառնիկ Սինանեան, Տէր և Տիկին Միհրան Պէզազեան, Տէր և Տիկին Շահինեան, Տէր և Տիկին Օննիկ Մինասեան, Ցակոբ էֆ. Մինասեան, Ազգ. Հիւանդանոց, Սկիւտարի երեք Թաղերու Ազգայնախնամը, են.։ Դագաղին ծայրերը բռնած էին Տեարք՝ Սիմոն Չէօմլէքճեան, Պօղոս Մարտիրոսեան, Անթուան Գարոյեան, Լեւոն Գոլուտեան, Ցովսէփ և Կոպէանիկ Պէզազեան եղբարք։

Ներկաներուն մէջ կը նշմարուէին, ի մէջ այլոց, Բարսեղ Աւետիսեան, Մաքսուտ Նարլեան, Մկրտիչ Պէզազեան, Կարապետ Բուլճեան, քօմիսէր Օսման էֆէնտի, Բիւզանդ Ճամճեան, Միքայէլ Արիստակոֆ, Միհրան Պէզազեան, Նշան Վոլիթեան, Նիկողոս Գաբրիէլեան, Մինաս Զալըքեան, Բաղէլ Մարգարեան, Գրիգոր Գաբրիէլեան, Մինաս Նրեցեան, Օննիկ և Ցակոբ Մինասեան եղբարք, Տքթ. Պենոն Պէզազեան, Ցովհ. Աբրահամեան, Տիգրան Գարամաճեան, Ցովհ. Թոփուզեան, Մկրտիչ Փէչարմաճեան, Կէմճեան, Ցովհ. Կամացուեան, Սիմոն Մազլըմեան, Գալուստ Պէրպէրեան, Եր. Տ. Անդրէասեան, Գառնիկ Սինանեան, փաստաբան Գարեգին, Հալէպլեան Գրիգոր, Պետրոս Ոսկերիչեան, Միհրան և Հրանտ Փաշայեան եղբարք, Կարապետ Պէշիրեան, Գէորգ Գալըգճեան, Կրոնիկ Փափազեան, Արմենակ Խիւտավէրտեան, Ջիֆթճի-Սարաֆ, Վահան Փափազեան, Գարեգին Գավաֆեան, Զարզեան եղբարք, Մարտիկ Անդրէասեան և Աղասի Անդրէասեան էֆէնտիները, են. են.։

Երբ դագաղը եկեղեցիէն բակը հանուեցաւ, ներկաները փութացին իրենց ցաւակցութիւնը յայտնել վաղամեռիկ հանգուցելոյն հօրը և ազգականներուն։

Յուղարկաւորներու նոյն տխուր թափօրով հանգուցեալին մարմինը առաջնորդուեցաւ տեղւոյն գերեզմանատունը, ուր կրկին բոլոր ներկայք ցաւակցութիւն յայտնեցին Միսաք էֆ. Համբարձումեանի։

Տէր և Տիկին Միսաք Համբարձումեան և Զաւակունք, Այրի Տիկին Ազնիւ Մինասեան և Ցակոբ Մինասեան, Տէր և Տիկին Մկրտիչ Սինանեան, Տէր և Տիկին Գառնիկ Սինանեան, Տէր և Տիկին Ագրիպպաս Դուրեան և զաւակունք, Տէր և Տիկին Անդրոնիկ Շահինեան, Տէր և Տիկին Օննիկ Մինասեան, Տէր և Տիկին Համբարձում Սեթեան, ինչպէս նաև Համբարձումեան, Մինասեան, Դուրեան, Պէզազեան, Բոյաճեան, Գավաֆեան և Լէվէնտեան ընտանիքները իրենց խորին շնորհակալութիւնը կը փութան յայտնել բոլոր անոնց որոնք հաճեցան ներկայ գտնուիլ վաղամեռիկ՝ ՕՐ. ԱՐԱՔՍԻ Մ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆԻ յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսին, և իրենց ցաւակցութիւնը յայտնեցին այս տխուր առթիւ։

Կիւմիւշեան ընտանիքը և պարագաները շնորհակալութիւն կը յայտնեն ամէն անոնց, որոնք ԱՅՐԻ ՏԻԿԻՆ Ա. ՂԱՒՆԻ Ց. ԱՐԱՊԵԱՆԻ յուղարկաւորութեան ներկայ գտնուելով, իրենց ցաւակցութիւնը յայտնեցին այս տխուր առթիւ։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ

(1906 Մարտ 11 Շաբաթ)

ՑՈՐԵՆ

Ճերմակ Առաջին օրէն	40-40½	փր.
» երկրորդ »	39-39½	»
Մոխլուր »	35-37½	»
Զավտարըը »	32-34	»
Սէրթ առաջին, օրէն	41-41½	փր.
» միջին տեսակ »	39-40½	»

Այսօր ժամանեց 9 վակոն ցորեն Անատոլ։

ԱԼԻՒՐ

Ցեղական ձէրմա Ա. պարկը	73-74	ղշ.
» » Բ. »	69-70	»

Մէկ շաբթուան ժամանած ապրանք՝ ցորեն Անատոլ 84 վակոն, ալիւր արտասահմանէ 4450 պարկ։

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ
ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ ԲԱԺԻՆԸ

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

ՕՐ. ԱՐԱՔՍԻ Ց. ՊԱՍՄԱՃԵԱՆ
ՍՏԵՓԱՆ Ն. ԱՅՎԱԶԵԱՆ
ԽՕՍՏԱՑԵԱԼՔ

12 Մարտ 1905 Մուտալյա

ԲԵՍՄԻ

ՆՇԱՆ

Պանք Օսմանի խառն մէճլիսի ատենապետ Մ. Կաստօն Օպաւանօ էֆ. Նոտալերինէ Մուրասսա Մէճիտի։

ՆԵՐՔԻՆ

ՆՈՐ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԸ

Վախճանեալ քաղաքապետ Րըզվան փաշայի տեղ, քաղաքապետ անուանուեցաւ Պրուսայի կուսակալ Րէշիտ փաշա։ Այս անուանումը հեռագրուած ըլլալով, Ն. Վսեմութիւն անմիջապէս մեկնեցաւ Պրուսայէն մասնաւոր կառախումբով և Մուտանիա ժամանեց։ Նոր քաղաքապետը Պոլիս բերելու համար Մուտանիա դրկուեցաւ Մախսուսէի Ֆէնէր Պաղչէ շոգենաւը, որ երէկ Պոլսոյ նաւահանգիստը ժամանեց։ Րէշիտ փաշա շոգենաւէն ելլելով ուղղակի Կայս. Պալատ գնաց և իր երախտագիտութիւնը մատոյց յատ Կայս. Գահոյից։

.*. Րէշիտ փաշայի տեղ Պրուսայի նահանգին կուսակալ անուանուեցաւ Հաշուակալութեան դիւանին Տնօրէն Թէվֆիք էֆէնտի, որ շաբաթ օր Կայս. Պալատ երթալով իր երախտագիտութիւնը մատոյց և յետոյ, մասնաւոր շոգենաւով մեկնեցաւ իր նոր պաշտօնատեղին։

ՐԸԶՎԱՆ ՓԱՇԱՅԻ ՄԱՀԸ

ՈՃԻՐԸ ԵՒ ՈՃՐԱԳՈՐԾՆԵՐԸ

Ինչպէս շաբաթ օր գրեցինք, քաղաքապետ Րըզվան փաշա ոճիրի մը զոհ գնաց։ Հետեւեալ մանրամասնութիւնները կը հաղորդենք ոճրին պարագաներուն և ոճրագործներուն ձերբակալութեան մասին.—

Վախճանեալ Րըզվան փաշա ուրբաթ իրիկուն ժամը 10ին, իր աղջիկին Մէհմէտ աղայի ընկերակցութեամբ կառամատչէն նստաւ Հայտար փաշայի շոգենաւը և հոնկէց գնաց Կէօզթէփէ։ Ժամը 11ը 20 կ'անցնէր երբ իջաւ կառախումբէն, երթալու համար մօտակայ կառքը որ զինք պիտի առաջնորդէր իր ապարանքը։ Հազիւ քանի մը քայլ առած էր, երբ, ոճիրի բանթալօն հագած և նոյն կառախումբէն իջնող չորս հոգի յարձակեցան անոր վրայ։ Երկու հոգին իրենց հրացանները քաշեցին և սկսան անոր վրայ արձակել։ Մէկը հինգ անգամ պարպեց և միւսը երեք և ամէնքն ալ հանդիպելով, ութը տեղէն վիրաւորուեցաւ Րըզվան փաշա։ Առաջին վէրքին իսկ ինկաւ երկաթուղիին գիծին վրայ, սակայն երկու ոճրագործները մօտենալով շարունակեցին կրակել։ Արարքէն ետք, չորս ոճրագործները կայարանին ետեւի կողմէն փախան։ Անոնց փախչելէն ետք, կայարանին պաշտօնեաները և ներկաները օգնութեան փութալով փաշան փոխադրեցին դեղարան, ուր ամէն դարման եղաւ, սակայն վիրաւորը չի կրնալով տոկալ առած վէրքերուն, մանաւանդ որ գնդակներէն մէկ քանին մարմնին մէջ մնացած էին, առանց բան մը կարենալ արտասանելու և քանի մը կաթիլ ջուր խմելէ ետք, տասը վայրկեանէն հոգին աւանդեց։

Ոճրին լուրը տեղւոյն ոստիկանութիւնը առնելուն, ամէն կողմ հեծեալ և հետեւակ զօրքեր ուղարկեց և երբ Սկիւտարի մէջ լսուեցաւ դէպքը, կառավարիչ Համտի պէյ և զինուորական հրամանատար Ալի Շամիլ փաշա անմիջապէս Կէօզթէփէ գացին և հետապնդութիւնը խստացնելու համար պէտք եղածները գործադրեցին։

Վեհ. Սուլթանը երբ լսեց ոճիրը, բարեհաճեցաւ հրամայել որ ամէն միջոց ձեռք առնուին ոճրագործներուն փութով ձերբակալման համար։ Այս մասին ամէն կողմ հրահանգ տրուեցաւ և ոստիկանական նախարար Շէֆիք փաշա ժամը գիշերուան մէկին ատենները Մէքսէս Բիւսաճ շոգեմակոյկը նստելով փութաց դէպքին վայրը։ Պոլսոյ զինուորական հրամանատարութեան կողմէ պէտք եղած պաթալիօնները ղրկուեցան և Բերայի կառավարչութեան կողմէ ալ Բերայի ոստիկան-զօրաց հրամանատար Հիւսէին փաշայի գլխաւորութեամբ բաւական հեծեալ ոստիկան և ոստիկան զօրք դէպքին վայրը ղրկուեցան։ Այսպէս ամէն կողմ զօրքեր ուղարկուեցան, ոճրագործները ձերբակալելու համար։

Ոճրագործները, իրենց արարքէն ետք, կայարանին ետեւի պողոտան կը դառնան և կառապանի մը կ'ըսեն որ անմիջապէս զիրենք առնէ տանի։ Կառապանը յայտնելով թէ ձիերը չեն կրնար զիրենք քաշել, ասոնք վար կը թողուն կառքը, սակայն կառքը անոնց կը թողու։ Անոնք ալ անմիջապէս կը նստին կառք և իրենք կը փորձեն վարել, սակայն չի կրնալով ձիերը քշել, վար կ'իջնեն և դէպի Ուզուն Չայըրի կողմը կ'սկսին վազել։ Սակայն Կէօզթէփէ կեցող ոստիկան-զօրքը, տեսնելով զանոնք, կ'սկսի դաղտնօրէն հետեւիլ անոնց և բնաւ հեռաքերնին չթողուր։ Ոճրագործները Ուզուն-Չայըրէն ճամբանին կը փոխեն դէպի Գուրպաղըլը Տէրէ։ Ոստիկան-զօրքը, որ միշտ կը հետապնդէր, երբ տեսաւ որ մարդիկը մտեր են Գուրպաղըլը Տէրէի պահակատեղին, նշան ըրաւ հոն կեցող զօրքերուն որ ձերբակալեն զանոնք։ Անմիջապէս ոստիկաններ և զօրքեր փախստականներուն ճամբան կտրեցին։ Ոճրագործները տեսնելով որ ճար չկայ, զէնք քաշեցին և քանի մը անգամ հրացան պարպեցին զօրքերուն վրայ, օձիքնին փրկելու համար, սակայն, զօրքերը, ինչպէս նաև նոյն պահուն, Կէօզթէփէէն ղրկուած ոստիկաններու խումբը յարձակեցան անոնց վրայ և չորսն ալ ձերբակալուելով տարին Սէլիմիյէ զօրանոցը։ Սկիւտարի կառավարիչ Համտի պէյի և զինուորական հրամանատար Ալի Շամիլ փաշայի առջեւ կատարուեցաւ նախնական հարցաքննութիւնը, երբ բոլորովին ուրացան ոճիրը և ըսին թէ իրենք ծխախոտ փախցնողներ են և երբ զօրքերէ կը հալածուէին, ասոր համար էր որ ինքզինքնին փրկելու մտօք ընդդիմացան։

Չորս ոճրագործներն են Պօսթանճիի մէջ աւազի գործաւոր 22 տարու Վանցի Մէհմէտ, Խալըճըօղլուի նաւամատոյցը բեռնակիր 22 տարու Պիթլիսցի Աբտուլլահ, Էյուպի աղիւսի գործարանը աշխատող 30 տարու Վանցի Ահմէտ և Էրէնքէօյի մէջ աւազի գործաւոր 35 տարու Վանցի Էմին, որոնք շոգեմակոյկով Սէլիմիյէ զօրանոցը եկող ոստիկանական նախարար Շէֆիք փաշայի յանձնուեցան և փոխադրուեցան Ոստիկանութեան Դրան բանտը։

Շաբաթ օր ալ Կէօզթէփէի մէջ ձերբակալուեցաւ ոճրագործներուն ընկերներէն Զօլաք Հիւսէին անուն անձը, որ թէև նախ յայտարարեց թէ չորս ոճրագործները չի ճանչնար, սակայն յետոյ ըսաւ թէ սրճարանին մէջ հանդիպած էր անոնց ու տեսակցած։ Զօլաք Հիւսէին ալ Ոստիկանութեան բանտը առաջնորդուեցաւ։

ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Վեհ. Սուլթանը ցաւ զգաց Րըզվան փաշայի մահուան համար, և բարեհաճեցաւ հրամայել որ յուղարկաւորութեան ծախքը հոգացուի Կայս. Անձնական Գանձէն և մարմինը ամփոփուի Եահեա Էֆէնտի Տէքքէին շրջափակին մէջ։

Շաբաթ օր, ժամը 6½ին, վախճանեալին դագաղը մեծ հանդիսաւորութեամբ և առաջնորդութեամբ Տէվրիշներու և Հօճաներու ու զինուորներու, հանուեցաւ իր Կէօզթէփէի ապարանքէն, և կայարան բերուելով, մասնաւոր կառախումբով փոխադրուեցաւ Հայտար-Փաշա։ Դագաղը հոնկէց դրուեցաւ Մէքսէս-Բիւսաճ շոգեմակոյկը, և յուղարկաւորներն ալ նստեցան ուրիշ երեք շոգեմակոյկներ, և այսպէս հասան Օրթագիւղի քարափը, ուր Վեհ. Սուլթանին կողմէ ղրկուած էին զինուորներ, խաֆէմեններ և կրօնաւորներ։ Թափօրը այսպէս Օրթագիւղի մեծ պողոտային ճամբով գնաց Եահեա էֆէնտի Տէքքէն, ուր վերջին աղօթքներէ ետք, վախճանեալ Րըզվան փաշայի մարմինը ամփոփուեցաւ մասնաւորաբար պատրաստուած դամբարանին մէջ։

Յուղարկաւորութեան ներկայ էին. — Ներքին գործոց նախարար Մէմտուհ փաշա, Էվգաֆի նախարար Թուրխան փաշա, Կայս. Պալատին ատենադպիրներէն Րաղըպ փաշա, ոստիկանական նախարար Շէֆիք փաշա, Վեհ. Սուլթանին Բ. հանդերձապետ Իլեաս պէյ, Բերայի կառավարիչ Համտի պէյ, Սկիւտարի կառավարիչ Համտի պէյ, Թղթատարական և հեռագրական վարչութեան Հիւսէին Հասիպ պէյ, Քաղաքապետական Խորհուրդին նախագահ Խալիլ պէյ, Պէշիկթաշի հրամանատար Վասըֆ փաշա, Կղզիներու գայմագամ Ապտուլլահ Սապրի պէյ, Տիարպէքիրի նախորդ կուսակալ Ֆայիզ փաշա, Պատրիարքական Ատեանին նախագահ Ահմէտ փաշա, Պարսից դեսպանատան Գ. թարգման Մէհմէտ Ալի Խան, Մագրիգիւղի գայմագամ Օսման պէյ, վախճանեալին փեսան՝ Կայս. Թիկնապահ գնդ. Աֆիֆ պէյ, քաղաքապետական Խորհուրդին անդամ Տիգրան էֆ. Տ. Ներսէսեան և Անտօն էֆ. Ազնաւուրեան, առողջապահական ժողովին անդամ Ֆանօ փաշա և Տիգրան պէյ, փաստաբան Մկրտիչ էֆ. Մուրատեան, տօքթ. Տիգրան պէյ Աճէմեան, ինչպէս նաև բազմաթիւ զինուորական և քաղաքային պաշտօնատարներ, Քաղաքապետական Խորհուրդին անդամները, Թաղապետական շրջաններու անօրէնները և պաշտօնեաները, են., են.։

.*. Վախճանեալին եղբայրը՝ Պատերազմական Ատեանին ընդհ. դատախազ Րէշիտ փաշա և զաւակը՝ Արտաքին գործոց նախարարութեան մասնաւոր դիւանին դեր-անօրէն Րէշատ պէյ, յուղարկաւորութենէն ետք Կայս. Պալատ երթալով իրենց երախտագիտութիւնը մատուցին իրենց վշտահար ընտանիքին հանդէպ ցոյց տրուած կայս. հոգածութեան համար։

ՐԸԶՎԱՆ ՓԱՇԱՅԻ ԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

Իսմայիլ Րըզվան փաշա, որդին է Տպագրական նախկին տեսուչ Մէհմէտ Նիւզհէթ էֆ.ի և ծնած է Պոլսոյ մէջ, հիճրէթի 1268 թուականին, արդ 55 տարու էր։ Նախնական կրթութենէն ետք, մասնաւորաբար ուսած է արաբական և պարսիկ գրականութիւնները և հետեւած է կրօնքի ուսման ինչպէս նաև ֆրանսերէն լեզուին։ 15 տարեկան էր երբ մտաւ զինուոր. վարչութեան մէջ իբր քարտուղար և տարի մը ետք փոխադրուեցաւ Բ. Դրան Թարգմանութեանց դիւանը, իբր օժանդակ։ 18 տարեկանին անուանուեցաւ Պօսնայի կուսակալութեան մէքթուպճիի օգնական, և տարի մը ետք հրաժարելով, անթօշակ մտաւ Պետական Խորհուրդին Ներքին վարչութեան մէջ, և երկու տարի ետք Ափր. Տրիպոլսոյ կուսակալութեան մէքթուպճի անուանուեցաւ։ Հետզհետէ գայմագամ եղաւ Միխալըճի ու Ինէկէօլի, ապա քարտուղար՝ 1296ին հաստատուած վիճակագրական յանձնաժողովին, Տրապիզոնի նահանգին ընդհ. դատախազ, նոյն նահանգին դատական քննիչ, Սելանիկի նահանգին ընդհ. դատախազ, և քարտուղար՝ 1298ին Տէվրիշ փաշայի նախագահութեամբ կազմուած Սելանիկ, Քոսովա և Մանասթըր նահանգներուն քննութեան յանձնաժողովին։ Ցետոյ Պրուսայի կուսակալութեան ընդհ. դատախազ, և ապա 21 տարի առաջ Կայս. Պալատին քարտուղար եղաւ։ Չորս տարի ետք Ներքին գործոց նախարարի խորհրդական, և երեք տարի ետք, այսինքն 1308ին 20,000 ղրուշ ամսաթոշակով և վեզիրութեան աստիճանով Քաղաքապետ անուանուեցաւ զոր կը վարէր շուրջ 15 տարիէ ի վեր։ Ունէր բազմաթիւ պատուանշաններ, Ա. կարգի Ալ-Օսման, Ադամանտեա Օսմանիյէ, Իֆթիխար և Մէճիտի։ Ունէր նաև ֆրանսական կառավարութեան կողմէ Պատուոյ Լէգէոնի Բ. պատուանշանը և Պորթուգալէն ալ Ա. կարգի Թաքովա. նաև սերպիական, գերմանական, իտալական, պելճիքական և հոլանտական պատուանշաններ։

.*. Սապահ հետեւեալը կը գրէ. — Վախճանեալ Րըզվան փաշա հաւատարմութեան և հաստատամտութեան օրինակ մըն էր։ Իր հմտութեան, գրիչի կարողութեան և գեղեցիկ ձիրքերուն համար իրաւամբ բարձրացած է։ Քաղաքապետ գտնուած 15 տարուան մէջ, բարձրագոյն հաճութեան համաձայն ծառայած է և գիշեր ցորեկ աշխատելով շատ մը գեղեցիկ ձեռնարկներ ի գլուխ հանած է։ Կը գտնուէր այնպիսի տարիքի մը մէջ, որ դեռ շատ երկար ժամանակ կրնար ծառայել մեր Վեհ. Սուլթանին և իր Կայս. կառավարութեան։ Այս ձեւ մահը սրտաճմլիկ մեծ ցաւ մըն է, նոյնքան ալ ցաւալի է իր յաւիտենապէս կորուստը։

ԳՈՐԾԻՆ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆԸ

Րըզվան փաշայի սպանութեան առթիւ ձերբակալուած Ահմէտ, Ապտուլլահ, Մէհմէտ, Պէքիր և Հիւսէին անուն անձերուն մասին պէտք եղած քննութիւնները կատարելու համար յանձնաժողով մը կազմուեցաւ վերաքննիչ ատեանին ընդհ. դատախազ Նէճմէտտին պէյէ, նախագահ ատեանի ընդհ. դատախազ Հաքքը պէյէ, հարցաքննիչ Ալի Րիզա և Սաատէտտին պէյերէն։ Յանձնաժողովը երէկ իր առաջին նիստը գումարեց նախագահ ընդհ. դատախազութեան պաշտօնատանը մէջ և կարգ մը վկաներու յայտարարութիւնները լսեց։ Քննութիւնները առաջ կը տարուին։

ՊԱՇՏՕՆ. — Մեծ-Եպարքոսութեան Թղթակցութեանց դիւանին դեր-անօրէն կարգուեցաւ նոյն դիւանին Ա. միւմէյյիզ Էմին պէյ, որ բարձրացաւ նաև Ուլայի Ա. աստիճանին։ Ա. միւմէյյիզ կարգուեցաւ՝ միւմէյյիզներէն Սաատէդ պէյ որուն օգնական կարգուեցաւ քարտուղարներէն Շէվքէթ պէյ։ Նոյն դիւանէն Հաշիմ, Հիքմէթ, Նուրի և Մէհտի պէյերու տրուեցաւ դեր-անօրէնի աստիճան։

.*. Հալէպի վերաքննիչ ատեանին պատժական ճիւղին նախագահ կարգուեցաւ Գասթէմունիի վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազ Թահիր պէյ, որուն յաջորդեց Էնկիւրիի կեդրոնական նախագահ ատեանին պատժական ճիւղին նախագահ Համտի պէյ։ Համտի պէյի յաջորդեց Տրապիզոնի կեդր. նախագահ ատեանին ընդհ. դատախազի օգնական Իպրահիմ Էտհէմ պէյ, որուն յաջորդեց Մէրզիֆոնի նախագահ ատենի պատժ. ճիւղին նախագահ Թէվֆիք էֆ.։ Թէվֆիք էֆէնտիի յաջորդեց Ճանիկի նախագահ ատեանին ընդհ. դատախազի օգնական Սաատէդ էֆ., որուն ալ յաջորդեց Տիվանիյէ գաւառին նախագահ ատենին պատժական ճիւղին նախկին նախագահ Խալիլ Շաքիր էֆէնտի։

ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ. — Կայս. Իրատէի մը համաձայն մասնաւոր յանձնաժողով մը պիտի կազմուի կայսրութեան զանազան մասերուն մէջ ծագած հիւանդութիւնները քննելու և զանոնք անհետացնելու միջոցները անօրինելու համար։

.*. Բ. Դրան հպատակութեանց դիւանին անօրէն Սալիմ պէյէ, Խարիճիէի պաշտօնէութեանց պետ Ալի Րիզա պէյէ, և նոյն նախարարութեան հաշուակալութեան անօրէն Խաչիկ էֆ. Փափազեանէ յանձնաժողով մը կազմուեցաւ, որ պիտի հսկէ հպատակութեանց դիւանին դրոշմատուրքի հասոյթի հաշիւներուն։

ՍԻՒՐԻՈՅ Նոր կուսակալ Շիւքրի փաշա իր պաշտօնատեղին Դամասկոս ժամանեց։

ԻԶՄԻՐԻ մաքսատան քննիչ պաշտօնեաներէն ոմանք զեղծումներ գործած ըլլալով, քննութեան ձեռնարկուեցաւ։

ՀՐԴԵՀ. — Շաբաթ գիշեր հրդեհ ծագեցաւ Բերա, Բանկալթի, Զայըր փողոց Մ. Ժօժի տնէն, որ այրեցաւ։ Բոցերուն մէջ այրեցաւ նաև ձի մը։

.*. Միթիլլէէ կը գրեն թէ նորոգէն Թաղապետական Թատրոնը այրած է անցեալ շաբթու։

.*. Գահիրէի մէջ Մ. Լաքաթէի օթօմօպիլ վաճառատունէն հրդեհ ծագելով, 13 օթոմօպիլ և պէնզինի բազմաթիւ տակառներ այրեցան։ Վնասը 60,000 ոսկի է։ Շէնքը միայն ապահովագրուած էր 1200 ոսկիի։

ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ. — Շաբաթ ցորեկ, Պաղչէ Գաբու, Նոր Նամազկահի ետեւը, Սէպիլին առջեւ վիրաւոր և գինով 30-35 տարու մարդ մը պառկած էր որ փոխադրուեցաւ Նալբանդ էֆ.ի դեղարանը, և նախնական դարմաններէ ետք ալ ոստիկանութեան Դրան հիւանդանոցը։ Վիրաւորը, հազիւ կրցաւ ըսել թէ անունը Սաաթզ է, և Սէպիլին քովի ամայի փողոցին մէջ, անծանօթի մը կողմէ վիրաւորուած է։ Մարդը մեռաւ առած վէրքերուն հետեւանքով։ Մարդասպանը կը փնտռուի։

ՕՐՈՒԱՆ ԳԻՐՔԸ

Կրօնասէր հասարակութեան կը յիշեցնենք Գիրքը [illegible] Տօնական Օրերու Հայ. Ս. Եկեղեցւոյ խիստ շահեկան և օգտաշատ գրքոյկը, որ արժանի է ընթերցման, մանաւանդ ներկայ Մեծ-Պահքի օրերուն։ Կը գտնուի բոլոր գրավաճառներու քով։ Կեդրոնատեղին է Մահմուտ-Փաշա, Եէնի-Զարչը, Թիւ 206—29, Ս. Մարտիկեան Որդիք վաճառատունը։ Գին՝ 5 դահեկան։

ՍԱԿԱՐԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ ՔՈՆՍՕԼԻՏԷ

Երէկ իրիկուան գոցուեցաւ	Օ.Ո.	101.30
Երէկուան էն բարձր գինը	»	101.33½
» էն վար գինը	»	101.26

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ իրիկուան գոցուեցաւ	փր.	144.—
Երէկուան էն բարձր գինը	»	144.25
» էն վար գինը	»	143.87½

Շիրքէթը Խայրիէ	Օ.Ո.	36.50
Միթիլլէնի Պանքա		6.—
Սելանիկի »	փր.	190.—
Քամէրբիալ	Ա.Ո.	10.03
Քարատաւ Բրէվիլէժիէ	փր.	130.—
» Օրտինէր	»	114.—
Իզմիրի քարափ	»	595.—
Օսմ. Ապահով. Ընկ.	Օ.Ո.	4.12
Թրամվայի բաժնեթուղթ	»	8.15
» պարտաթուղթ	փր.	492.—
Տէրքոսի ջուրի ընկ.	»	290.—
Անատոլ. Երկ. բաժնեթ.	Ա.Ո	18.30
Քարափ Կ. Պոլսոյ	փր.	517.—
Քրէտի Ֆօնսիէ էմիսս. 1886		331.—
» « » 1903		272.50
Թրոնպավլ		52.50

ՑՈՒՆԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹԵՐ

Ցունական փոխառութիւն	փր.	268.—
Պանք Նաս. Կրէտ.	»	436.50
» » » Նոր	Օ.Ո.	4.07
Լուքիամ	փր.	60.—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Օսմ. ոսկին 100 ղշ.էն	ղշ. փր.
Ֆրանսական ոսկի	87.20
Անգլիական ոսկի	110.—
Բօլ	90.20
Մէճիտիյէ արծաթ	108.01
[illegible] թղթադրամ	8.66
Բրիմէ	51.—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոնի վրայ չէք	ղրշ.	110.—
Բարիզի » »	փր.	22.85
Վիէննայի » »	քուրօն	21.88
Պէրլինի » »	մարք	18.63

ՀՐԱՆՏ ԴԱՄԻԱՆՈՍԵԱՆ

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ՕՐԱԹԵՐԹԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ — 29 —

ԳՐԵՑ ԺԻՒԼ ՎԵՐՆ

ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ ՍԻՄՈՆ ՉՔՕՄԼԷՔՃԵԱՆ

Արտառոց Կտակ Մը

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Ը.

ԴՈՄ ՔՐԱՊ ԵՒ ՃՕՆ ՄԻԼՆԸՐ

Քարտէզին մէջ, կառախումբը հոնդիպեցաւ գետին, որ 2700 մղոնչափ լայնութիւն ունի։

Նիւ Օրլէանսի մէջ էր որ Դոմ Քրապ և Ճօն Միլնըր վերջնապէս թողուցին երկաթուղին, Շիքակօյէն մինչև հոն իբր 900 մղոն համբորդելէ ետքը։ Մայիս 5ին կէս օրէն ետքը հասած ըլլալով, տակաւին 13 օր կը մնար իրենց Թէքսասի գլխաւոր քաղաքը երթալու համար։ Այս ժամանակամիջոցը բաւական էր, թէև կարելի յապաղումներն ալ հաշուելու էր, թէ՛ ցամաքային և թէ ծովային համադուլթիւններուն մէջ։

Ամէն պարագայի մէջ, հարկ չկայր խնդրել Ճօն Միլնըրէն որ իր Քրապը պատցնէ քաղքին մէջ ամէնուն հետաքրքրութիւնը յուզելու և զբօսնելու առարկայ ընելու համար։ Եթէ դիպուածը խաղացողներէն ուրիշ մէկը ղրկէր հոն, թերևս անիկա աւելի տեղեկ կարենար այս գործը անենալու։ Օսդէն տակաւին 400 մղոնէ աւելի էր, և Ճօն Միլնըրի միակ մտածումն էր ամէնէն արագ և կարճ ճամբով մը երթալ հոն։

Ամէնէն կարճը երկաթուղին էր, քանի որ ուղղակի հաղորդակցութիւն կայ երկու քաղաքներուն միջև, պարմանաւ որ կառախումբերու ժամանակին երարու յարմարի։ Արդարև, Լաֆայէդի, Բորլէնդի, Տէրպօնի, Դիկըրվիլի, Բոմօսի և Պէչիրի ճամբով Լուիզիանայի մէջէն դէպի արևմուտք յառաջանալէ ետքը, 180 մղոն հեռու կը միանայ Դէքսասի սահմանագլխին։ Այդ կէտէն սկսելով, գիծը Օրանժի կայարանէն մինչև Օսդէն կ՚երկարի, 230 մղոն ճամբու մը վրայ։ Ու ասկայն, —թերևս կը սխալէր,— Ճօն Միլնըր նախապատուութիւն տուաւ ուրիշ ուղեգծի մը և խորհեցաւ որ աւելի տեղէկ էր Նիւ Օրլէանսէն Նաւ նաւիլ Կալվէսդըն ելնելու համար որ երկաթուղիով մը կապուած է Թէքսասի գլխաւոր քաղաքին հետ։

Պատահեցաւ որ Շէրման հետևեալ տասու պիտի մեկնէր Նիւ-Օրլէանսէն Կալվէսդըն երթալու համար։ Պարագայ մըն էր այս, որմէ պէտք էր օգտուիլ։ 300 մղոն ծովային ճամբորդութիւն չագնելով մը որ ժամը 12 մղոն արագութիւն ունէր, մէկուկէս օրուան գործ էր, կամ երկու օրուան եթէ հովը նպաստաւոր չըլլար։

Ճօն Միլնըր յարմար չտեսաւ այս մասին խորհուրդ հարցնել Դոմ Քրապի, ինչպէս որ մարդ մը իր ճամբու պայուսակին խորհուրդ չի հարցներ երբ կապուած է ան ճամբորդութեան համար։ Իր վերջորդ ճոլը պանդոկի մը մէջ ընելէ ետքը, յարգելի կափամարտիկը տղեր քուն մը քաշեց մինչև առաւօտ։

Ժամը 7 էր երբ նաւապետ Քըրդիս հրաման տուաւ Շէրմանի խարիսխը վերցնել, Դոմ Քրապն ընդունելէ ետք Հիբերպօնի աղախնիկին երկրորդ մասնաճիւղին վայել պատիւներով։

—Յարգելի Դոմ Քրապ, ըսաւ անոր, ձեր ներկայութիւնը իմ շոգենաւիս մէջ՝ պատիւ մըն է ինծի համար։ Կոփամարտիկը հասկնալու երևոյթ չունեցաւ ինչ որ կ՚ըսէր իրեն նաւապետ Քըրդիս և իր ուսքերը բնազդաբար ուղղուեցան դէպի ճաշասենեակին դուռը։

—Համոզուեցէք որ, ըսաւ Շէրմանի նաւապետը, անկարելին պիտի ընեմ որպէս զի ամենակարճ միջոցի մէջ տեղերնիդ հասնիք։ Շոգին բնաւ պիտի չխնայեմ։ Անիւներուս հոգին պիտի ըլլամ, որոնք ամենայն արագութեամբ պիտի դառնան փառք ու շահ ապահովելու համար ձեզի։

Դոմ Քրապի բերանը բացուեցաւ կարծես թէ պատասխան մը տալու համար, բայց իսկոյն գոցուեցաւ, նորէն բացուելու և նորէն գոցուելու համար։

Կը նշանակէր որ նախաճաշին ժամը հնչած էր Դոմ Քրապի ստամոքսային ժամացոյցին կողմէ։

—Բավանդակ շահմարանը ձեր տրամադրութեան տակ է, յօյժարարեց նաւապետ Քըրդիս, և վստահ եղէք որ ճիշդ ժամանակին Դէքսաս պիտի ժամանենք, եթէ նոյն իսկ նաւը խորտակել հարկ ըլլայ։

—Զխորտակենք, պատասխանեց Ճօն Միլնըր, զէնքը յանկանչող աղջմաւթեամբ։ Անիկա մեծ սխալ մը պիտի ըլլայ 60 միլիոն տոլար շահելու առաջին օրը։

Օդը գեղեցիկ էր, և վտանգ բան մը չկար Նիւ Օրլէանսի անցքերուն մէջ, թէև անոնք ենթակայ են քմածին փոփոխութիւններու, որոնց վրայ կը հսկէ ծովային վարչութիւնը։ Շէրման հարաւային անցքէն ճամբան բռնեց, ցած եզերքներուն եղէգներուն և կնիւններուն մէջտեղէն։ Երբեմն ո՛և է վտանգ չկար այս ջրանցքին մէջ որ մեծ գետին բուն անցքը եղած էր։ Շոգենաւը անցաւ քանի մը գործարաններու և մթերանոցներու առջևէն, որոնք երկու եզերքներուն վրայ կը գտնուէին։ Ապրիլի, Մայիսի և Յունիսի մէջ Միսիսիպիի ջուրերը կը բարձրանան, և նայմերքին միայն կ՚իջնեն։

(Շարունակելի)

ՅԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Մ. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

6, ԲԵՐԱ ՄԵԾ-ԲԱՐՄԱՔ-ԳԱՐՈՒ ՓՈՂՈՑ, 6

ՀԻՒԱՆԴ Կ՚ԸՆԴՈՒՆԻ ԱՄԷՆ ՕՐ

Կիրակի օրերը ծամադրութեամբ

ԲՈՒՆ ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ

Հայ վաճառատուն յանձնարարուած և պատրաստ հագուստներու, ամէն տեսակ շիք կօշիկներու և տան գործածութեան համար ընտիր խասայի։

Մահմուտ Բաշա, փուռին դէմ, Մեծ Եօլըջըլար խան, վարի յարկ թիւ 16.—

Ազատնիկի համար դիւրամատչելի պայմանք։

Կանխիկի համար 10% զեղչ։ 7—50

ԾԱՆՕԹ ԲԼԱՍԻԷ ՄԸ

Հրապարակիս վրայ ճանչցուած և ամենուն կողմէ սիրուած երիտասարդ մը որ մանիֆաթուրայի հրապարակին վրայ երկարամեայ փորձառութիւն ունի, կ՚ուզէ պաշտօն ստանձնել։

Փափաքողները կրնան խմբագրութեանս դիմել։

ԳԷՕՅԻՒՔ ԷԼԳԻՍԷ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

Գ. ԷՐՄԷՆԵԱՆ ՎԷ ՇԻՒՐԷՔԵԱՍԸ

Իսթանպօլ, Սուլթան Համամընտա Թօփալեան խանընտա բէքմիլ 2º գաթընտա

Էլպիսէ մաղազալարը միյանընտա հէմտէ է՛ն էսկի վէ էն զիյատէ քէսպի էթիւրէթ իթմիշ օլան վէ 1871 սենէսինտէ թէէսիս օլունան Գ. ԷՐՄԷՆԵԱՆ պէօյիւք էլպիսէ աէբօղիթօսը, էսկի նամ ու իսթիմանընը վէ մէքթանընը տայիմ թէպդիլ իթմէյիւքճէն ...

1. Օրտան մէվճուտ էլպիսէլէրին սօն մօտա գումաշ վէ պիչիմլէրինի,
2. Գումաշլարըն մէթանէթ վէ ըէքաթէթինի,
3. Ֆիյաթլարըն զայէթ միւթէտիլ վէ էլվէրիշլի օլմասընը։

Բէյիւլամ կէօրէն միւշթէրէմ միւշթերիլէրին մէզքիւր մաղազալարըմըզտան ալըշվէրիշէ ...

Մէզքիւր մաղազատա եօլչու իպէրինէ աէ էլպիսէ պուլընմագտա տըր։

ՖԻՅԱԹ ՄԱԳՏՈՒ

ԲԱԶԱՐ ԳԻՒՆԼԵՐԻ ՏԷ ԱՉԸԳ ՏԸՐ 50.13

Ի՞ՆՉ ԿԸՐՑՆԵՄ ՏՂԵԿԻՍ

Տղաք երբ հինգ վեց ամսուան ըլլան, մայրերը անոնց լաւ սննդարար ուտելիք գտնելու հետամուտ կ՚ըլլան, ինչ որ շատ բնական է, ըստ որում, մայրական կաթը որչափ ալ առատ ու զօրաւոր ըլլայ, այլևս անբաւական կը դառնայ տղաք ուժովցնելու, երբ վեց ամսու ըլլան անոնք։ Բարիզի ամէնէն հռչակուած բժիշկը Տքդ. Ֆալիէռ նկատողութեան առնելով այս կարևոր խնդիրը՝ երկար փորձերէ ու զննութիւններէ վերջ, յաջողած է հնարել տղոց համար առաջին կարգի սնունդ մը, ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌ անուամբ, որ Բարիզի, Լոնտոնի և Վիէննայի Բժշկական Համալսարաններէն գնահատուելով, բոլոր քաղաքակիրթ աշխարհին մէջ ընդհանրացած է։ ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը չօգօլաի պէս խիստ քաղցրահամ է և միևնոյն ժամանակ վերջին աստիճան սննդարար ու կազդուրիչ. մայրական կաթին կըրկին անգամը սնունդ կը պարունակէ, զոր ուտող տղաք կը սնանին, կ՚ուժովնան, կ՚աճին, կը կայտառնան, շուտով ատքի կ՚ելլեն և առանց հիւանդանալու ակռայ կը հանեն։

Հազարաւոր օրինակներ կ՚ապացուցանեն որ Ֆոսֆաթին Ֆալիէռով մեծցող տղաք, քաջողջ, ուժեղ, զօրաւոր և կայտառ մարդիկ եղած են ապագային։

Ամէն հասակէ անձինք անհրաժեշտ է որ գործածեն այս սքանչելի սնունդը։ Մանաւանդ ծերեր, հիւանդութենէ ապաքինողներ, ծծմայրեր ու նիհարներ, որոնց վերջին աստիճանի այժ, սնունդ և կորով կուտայ։

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններու ու դեղի մթերանոցներուն մէջ։ 14—26

ՊԷԼ ՍՕՂՈՒԳԼԸՂԸՆԸՆ ԹԷՏԱՎԻՐ ԳԱԹԻԱՍԻ

Տօգթօր ԷՎԼԱՆԳԻՈՒ Էվրօբատա իհրազ իթթիկի սօն սէյէահաթինտա Թըպպըն էէնի մուվաֆֆագըյէթլէրէ էլտէ էթմիշ օլտուղու մուամէլէյի աախլիյէն միւթէալլիգ ... պէլ սօղուգլըղընը գաթիէն թէտավի իտէր ...

... Սանըգճըլարտա Գալաթասարայ Օթէլինին գարշուսընտա ... 97 նումերօյը քեմալ թէտավիհանէ ... 11

ԳԵՂԵՑԻԿ ԱԿՌԱՆԵՐ ՈՒՆԵՆԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՀԷՑՏԷՐԻ ՓՈՇԻՆ

Բերնին առողջութիւնը կ՚ապահովէ

Ակռաներու հիւանդութիւնները և գլխաւորաբար փտումը հետզհետէ ընդհանրանալու վրայ են, ինչ որ բոլորովին անոնց այլասերելուն և ոչնչանալուն նշանն է։ Ասոնց պատճառն է վնասակար անսնունդներու գործածութիւնը և մէկ մըն ալ ակռաներուն անխնամ պահուիլը։

Գիտենք թէ թթու անսնունդները ակռային բուռին կը վնասեն և պատճառ կ՚ըլլան որ փտին անոնք։ Շաքարն ալ թթուի եր փոխուի. որով ակռաներուն կը վնասէ։

Որպէս զի ակռաները չազդուին անսնունդներու վնասակար ազդեցութենէն, պէտք է զանոնք մաքրել լաւագոյն փոշիով մը, ինչ որ մրուր չի թողուր ակռաներուն վրայ։ Բայց զգուշանալու պէտք է հանքային փոշիներէ, որոնք ընդհանրապէս մարմարի կտորուանք, քարի փշրանք են. կը պարունակեն, ու ակռաները փճացնելու կը ծառայեն աւելի։

Պէտք է որ փոշին բուսային ըլլայ, այսինքն ծծող յատկութիւն ունեցող, և կազդուրիչ։

Լաւագոյն փոշին որ բոլոր այս յատկութիւնները ունի և ակռաները կը ճերմկցնէ,

ՀԷՑՏԷՐԻ ՓՈՇԻՆ

է, որ միեզերական համբաւ մը ունի։

Մթեռանոց. — Մաթքովիչ դեղարան, Բերա, Ռուսական դեսպանատան կից։ 50—30

ԹԱՀԹԱՊՐՈՒՆԵԱՆ ԹԷՐԶԻ ՅԱԿՈԲ

Մահմուտ Բաշատա Մանասթըր խանընտա 32 նումէրօյիլէ մուրաքգամ տաատա արմարլամա էլպիսէ իլէ մէշղուլ օլուպ, վազթին կիրիշինէ մուվաֆըգ սուրէթթէ պիչիմլի էլպիսէ խազըրը կիպի, պաշլըճա ավրուպա էլպիսէլէրի վէ սաիր քասավիմլէրի ... կիւն վէ ... էօյլէ հալըր իտէր։ Թիւճարան ... սաիր ... էլպիսէ խազըր. պու խուսուսա ... 3 50

ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐՈՒՆ

Հագուստի խնդիրը վերջնականապէս լուծուած է այլ ևս։ Պատրաստ զգեստեղէնի մեծ վաճառատունը՝ ԷՄՆԻՑԷԹ որ Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամի հրապարակին Գրէտի Լիօնէ դրամատան վրայի

յարկը հաստատուած է, երիկ մարդոց եւ տղոց յատուկ ամէն տեսակ հագուստներու մեծ մթերք մը ունի միշտ, որոնք խիստ նուրբ, ձեւաւոր եւ վերջին նորաձեւութեան համեմատ պատրաստուած են ու ամէն ճաշակի յարմար եւ աժան գիներով կը ծախուին։

ԷՄՆԻՑԷԹ վաճառատունը իր կերպասները ուղղակի եւրոպական մեծ գործարաններէ մեծաքանակ բերել տալով զանոնք ամէնէն ճարտար դերձակներու ձեռքով հագուստ կը վերածէ, այս բացառիկ պատճառով վաճառատան մէջ մեծ ճաշակաւորութեամբ պատրաստուած հագուստները ամէն եղանակի նորաձեւութեան կը յարմարին եւ չափի վրայ կարուածներէն բնաւ չեն զանազանիր։ Ամենէն աւելի ճաշակի տէր ու դժուարահաճ անձինք անգամ գոհ կը բնան ԷՄՆԻՑԷԹի հագուստներէն, որոնք այնչափ կատարելագործութիւնով ճաշակով պատրաստուած դիմացկուն ու դիւրամատչելի ըլլալու առաւելութիւնն ալ ունին։ Մեր զրածներուն ճշմարտութիւնը հաստատելու համար բաւական է անգամ մը այցելել ԷՄՆԻՑԷԹ վաճառատունը։ Կիներու յատուկ ամէն տեսակ հագուստներու համար յատուկ մասնաճիւղ մը կայ վաճառատան կից։ Գիները ճշմարտապէս վերջնական են. զեղչ չկայ բնաւ։

Կիրակի օրերը բաց է։

80 50—31

ՁԿԱՆ ԻՒՂԻ ՊԷՏՔ ՈՒՆԵՑՈՂՆԵՐՈՒՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ ՄԸ

Գիտութիւնը այսօր ի՛նչ ճշմարիտ հրաշալիքներու ականատես եղած է ձկան իւղ գործածող անձերու հանդէպ, ուստի կ՚ուզէ՞ք օգտուիլ գիտութեան այս առաւելութիւններէն, խմեցէք միմիայն Մօրիի անարատ ձկան իւղ. ասկայն ցաւալի է որ այս հրաշալի իւղը հրապարակիս վրայ մեծ մասամբ երկրորդ տեսակէն գտնուելով, զրկուած է իր մէջ պարունակած ազդեցիկ յատկութիւններէն, և անոնք փոխանակ գոհացուցիչ արդիւնքներ տալու ձեզ, ընդհակառակը առողջութիւն խանգարելու միայն կը ծառայեն։

Ուստի եթէ կ՚ուզէք խմել զուտ և անխառդախ ձկան իւղ, հաճեցէք

ԴԻՄԵԼ ԽԱՉԻԿ ՑԷՍՃԵԱՆԻ ԴԵՂԱՐԱՆԸ

Մահմուտ Փաշա Պաշի, «պօղաչաճը»ին դէմ, թիւ 261

ուր պիտի գտնէք հոն ձեր ճաշակին և ձեր ստամոքսին խիստ ախորժելի և դիւրամարս առանց հոտի Նօրվէկիոյ հանրածանօթ աան (Բէքէր-Մօլլէր) ֆապրիքայի ձկան իւղին առաջին տեսակը. որ այս տարի ևս մասնաւոր յանձնարարութեան մը համաձայն բերել տրուած ըլլալով կը ծախուի թէ՛ մասնաւոր շիշերու մէջ և թէ քաշով։

Սոյն ձկան իւղը ամէնէն դժուարամարս և ամէնէն փափկակազմ ստամոքսի համար իսկ խիստ ախորժելի ըլլալով թէ՛ մեծերու և թէ՛ ակարակազմ պզտիկ տղայոց միակ դեղն է, որ կրնայ խիստ դիւրութեամբ խմուիլ և կը բուժէ կուրծքի, մարմի, քախործիքի, սրտանայի, քիչաքիւնութիւն, ուժաթափութիւն, նիհարութիւն և ասոնց նման եւլ մը հիւանդութիւնները։ Ուստի ամէն անոնք, որոնք կը փափաքին խմել թէ՛ աժան և թէ՛ անարատ ձկան իւղ, թող հաճին դիմել դեղարանս, գտնելով պզտիկ քանակութիւն մը որով կրնան ստուգել հրատարակութեանս ճշդութիւնը։

Հոս անգամ մը ևս կը կրկնենք թէ՝ Դեղարանս որ Պատ. Հասարակութեան շնորհիւ ջերմ ընդունելութեան արժանացաւ իր ուղղամիտ գործունէութեամբը, դեղերուն թարմութեամբը, դեղագրերու ճշգապահ պատրաստութեամբը, գիներու չափաւորութեամբը և արուեստին խղճամիտ գործադրութեամբը միշտ գոհ ձգելով իր ազնիւ յաճախորդները եւ ասոնց ամէնուն կը միանայ դեղարանիս գլխաւոր սկզբունքն ալ որ է ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ։ Կը յուսանք որ Արգոյ յաճախորդները ինչպէս ցարդ, յետ այսու ևս միշտ պիտի շարունակեն իրենց վստահութիւնը Դեղարանիս նկատմամբ. և փոխանակ հեռաւոր տեղեր դիմելու՝ պիտի այցելեն ուղղակի Դեղարանս, ուր ամէն տեսակ դիւրութիւններ պիտի ընծայուին իրենց կատարելապէս գոհ թողելու համար։

ԴԵՂԱՐԱՆՍ ՈՒՆԻ ՆԱԵՒ ԳԻՇԵՐԱՑԻՆ ՍՊԱՍ 50—44

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԱՆ

THE SINGER Manufacturing Cie.

THE SINGER MANF. CO. TRADE MARK

Սինկէրի կարի մեքենաները՝ զաւաթանգլ. պարպատէ շինուած ըլլալով, իրենց աեկունութեամբ այնքան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակները ու կօշկակարները Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական եւ շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ԲՈՎԱՆԴԱԿ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ

Ընկերութեան ընդհանուր կեդրոնատեղին է Բերա, Մեծ-Փողոց թիւ 34 կրկին՝ Սարգիս պէյ Տիւզեանի տանը։

Կեդիւէրէն գնաշանալու համար ... նշանին ... ըլլալու է

ԲԵՐԱ	(Շիշլի Ճամբայ, Գօն-Մարշէր դիմաց թիւ 343 և 343 կրկին
	(Շիշլի Ճամբայ, Կալաթա Սէրայի Լիսէին դիմաց։
ՂԱԼԱԹԻԱ	(Սինկէր խան Թիւնէլին ետև։
	(Թրամուէյի կայարանին դիմաց։
ՊՈԼԻՍ	(Սուլթան Համամ թիւ 2։
	(Սուլթան Պայազիտ Թրամուէյի կայարանին դէմ թիւ 36։
ՍԿԻՒՏԱՐ	(Զօրլը Պօլու Թիւ 140։

37—50

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ճամբորդ և ապրանք փոխադրող շոգենաւեր

Ա. կարգի	Բ. կարգի
Սէտր	Նազովքրիս
Մինիօ	Էմէլիօս
Բոփիօս	Պուզիրիս
Թէլպըր	Մօէրիս
Նարզօն	Ֆայէլի
Նավարին	Ֆարօս
	Թիպօ

Առաջին կարգի շոգենաւերը շատ հանգստաւէտ են, նաւուն մէջտեղը ընդարձակ սենեակներ ունին, ելեկտրականութեամբ կը լուսաւորուին և կրին ճամբորդներու համար անօթանոց ունին։

Երկրորդ կարգի շոգենաւերն ալ սահմանափակ թուով ճամբորդներ կ՚առնեն, բայց անօթանոց չունին։ սդրլն.

Կ. Պոլսէ Լիվրբուլ Ա. կարգի գինն է 15
» » Բ. » » » 11

Կը խնդրուի վաճառականներէն որ փոխադրութեանց և Ղալաթիոյ մաքսն հանելու համար իրենց հրահանգները տան շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Ամերիկայի և Եւրոպայի նաւահանգիստները տանելու համար ապրանքներ կ՚ընդունուին։

Դիմել առ Ճ. Վ. Ուիթօլ և Ընկ. Գործակալք

Ուիթօլ խան, Պահճէ գաբու, Պոլիս

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ ԸՆԿ.

13—50 31 Ճէյմս Սդրիդ, Լիվրբուլ

PHOENIX ASSURANCE L. Co.

«ՖԻՆԻՔՍ»

ESTABLISHED 1782

ՀԻՄՆԱՄՆԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1782ԻՆ

ԿԸ ԳՈՐԾԷ Ի ՊՈԼԻՍ 1869ԷՆ Ի ՎԵՐ

ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

Դրամագլուխ եւ պահեստի դրամ

Անգլ՝ ոսկի 4,218,000

ՖԻՆԻՔՍ սոսկ հրդեհի դէմ Ապահովագրական Ընկերութիւն մըն է, ծանօթ իր պատուաւորութեամբ և վճարումը մէջ իր անմիջական վճարումներով։

ՖԻՆԻՔՍ կ՚ապահովագրէ հրդեհի և կայծակի դէմ ամէն տեսակ անշարժ և շարժուն ստացուածք, յոյժ նպաստաւոր պայմաններով։

Ընկերութեան նշանաբանն եղած է. ՈՒՂՂԱՄՏՈՒԹԻՒՆ և ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄՆ ՎՆԱՍՈՒՑ։ Ցա՛րդ վճարած է աւելի քան 27,000,000 անգլ. ոսկի։

Ընդհ. գործակալ Պոլսոյ և գաւառաց։ Գ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

Վիթալիս խան, Պանք Օթօմանի քով Ղալաթիա

Փոխ Գործակալք ի Պոլիս ՃԻՎԱՆ ԹԷՔԷԵԱՆ

Ֆեսճիլեան խան

Ջնջիչ բէօգէրու Ա. ԷՆՔՍԷՐՃԵԱՆ

30—9

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԳԻՒՏ ՄԸ

Այս անգամ կիներն են որ օգտուեցան Նոր Աշխարհի հրաշալի գիւտէն։ Հռչակաւոր Ամերիկացի կնախտաբոյժ Տօքթ. Ժ. Ֆլաւըրս աշխատակցութեամբ դայեակի մը Մէյպըլ Ռըշէ հնարած է Պօմ տը Ֆիկ (Beaume de figues) անուամբ դեղ մը որ դուրսէն գործածուելով առանց գործողութեան պէտքը զգացնելու բնականօրէն կը մաքրէ և կը դարմանէ արգանդի ամէն տեսակ հիւանդութիւններ, նոյն իսկ արգանդի անկում (prolapsus) որչափ որ հինցած ըլլան և առանց ցաւ պատճառելու, ինչ որ կարեւորն է, մինչդեռ բժշկական ո և է գործողութիւն ահագին դրամի դուռ բանալէ վերջ անարդիւն և շատ անգամ վտանգաւոր և նոյն իսկ մահաբեր կ՚ըլլայ։

Կը յանձնարարենք ուրեմն տառապող կիներուն փորձել անգամ մը Պօմ տը Ֆիկը որուն գործածութեան եղանակը ամէն մէկ տուփերուն մէջ կը գտնուի բոլոր գլխաւոր դեղագործներուն քով։

Societé de Bienfaisance mutuelle des femmes Jolliet. Ill. U.S.A.

Աֆիոն-Գարահիսարի դեբ-գործակալ Ղուկաս էֆ. Տէր Գրիգորեան

Ներկայացուցիչ Ռ. Սոլախեանց

Կ. Պոլիս Ալթը Բարմագ խանն 50—35

ՕՆՆԻԿ ՀԱՃԻՍԱՐԻՄ

ՇԱՔԱՐԵՂԷՆԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Բերա, Բանկալթի, Պէօյիւքտէրէ Ճատտէսի Թիւ 38 եւ Աղաճամի, թիւ 124

Այս վաճառատանս մէջ կը ծախուին Եւրոպական և Օսմանեան ամէն տեսակ ընտիր շաքարեղէններ, բաստաներ, լօքումներ, լիքէօրներ, իքսիրներ, հարսնիքի, նշանտուքի և կնունքի յատուկ զարդարուն շաքարեղէններ, ամէն տեսակ անուշեղէններ, եւն. եւն.։

Կ՚ստանձնէ հարսնիքներու սպասարկութիւնը, գոհացուցիչ և դիւրամատչելի պայմաններով։ Կը գտնուի նաեւ ԸՆՏԻՐ ՁԱՏԻԿԻ ՉԷՕՐԷ-ՔՆԵՐ եւն. եւն.։

Այս վաճառատունը բնաւ առնչութիւն չունի ուրիշ ո՛ և է նմանօրինակ հաստատութեան հետ։

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

ՏՕՔԹ. ԴԱԻՐԹԵԱՆ

փոխադրած է իր ճապիճէն Բերա, Մեծ Փարմաք Գաբու փողոց, 6 թիւ աբարթըմանին առաջին յարկը։

Հիւանդ կ՚ընդունի ամէն օր կէս օրէ վերջ։

Կարօտ հիւանդները ձրի կը դարմանուին Երեքշաբթի և Ուրբաթ օրերը։ 10

ՏՔ. ՍԷՐՎԷԹ ՈՒՂՈՒՐԼՈՒ

Տար իւլ Աճիզէ ադըպպայի ճախրիյէսինտէն վէ էմրազը էձրէնիյէ վէ այնիյէ միւթէխասսըսը.

Դախիլիյէ մուամալէյի ... կիւն սապահ իւչտէն պէշէ գատար Բանկալթը Իճատիյէ սօգագընտա օն նումէրօլու խանէյինտէ վէ էօյլէտէն սօնրա Թագսիմտէ Սըրա Սէրվիլէր ճատտէսինտէ Միհրան էֆ. Ուզունյըլու էճզախանէսինտէ խաստէկեանը գապուլ վէ քէմալը միւտէֆֆագըյէթ վէ արզագաթլա թէտավի իտէր. Խուսուսա՝ կիւնլէրի մէզքիւր էճզախանէտէ վէ բազար կիւնլէրի տախի Գատըգէօյ Շէֆագ էճզախանէսինտէ ... մէճանէն թէտավի իթմէքտէ տիր։ 8—8

كمال جليك شروبى

ՔԷՄԱԼ ՉԵԼԻՔ ՇՈՒՐՈՒՊՈՒ

Անօրինութիւնը գլխաւոր պատճառն է նիհարութեան. անօրինութիւնը հետևանքն է արեան մէջ գտնուած երկաթի նուազութեան. ՔԷՄԱԼ ՉԵԼԻՔ ՇՈՒՐՈՒՊը ամէն տարիքի և ամէն կազմի անօրինութիւնը կը բուժէ։ Հետևաբար յիշեալ չէլիք շուրուպուն կը յանձնարարենք հիւծախտի, խոլի ենթակայ եղողներուն, աղջային կազմուածք ունեցողներուն և սրտի անձկութենէն տառապողներուն, արեան աւրուելէն յառաջ եկած մորթի հիւանդութեան ենթակայ եղողներուն և ֆրանկախտէ տառապողներուն։ Կը պատրաստուի Սուլթան Պայազիտ Մէհմէտ Քէմալի դեղարանը, ուր կը գտնուի գլխաւոր մթերանոցը։ Կը ծախուի նաեւ Սուլթան Համամ Էօքինազի և Նոր Նամակատան դէմ Նազարեան և Մինթանճեան էֆ.ներուն դեղի մթերանոցներուն մէջ. 4—20

ՍԱԼՎԱԹՕՐ ԳԱՐԵՋՈՒՐ

Մինիրալ Բուլէրպրաու Տան հռչակաւոր ՍԱԼՎԱԹՕՐ գարեջուրը Պոլիս բերուեցաւ և կը գտնուի հետևեալ գարեջրատուններուն մէջ։ Բերա, Թօքաթլեան, Նիքօլի (Պրասըրի տը Սուիս), Պրասըրի տը Լոնտր, Եանի (Պրասըրի Վիեննուազ), Ղալաթիա՝ Սըօֆէք և Բօզարիօ գարեջրատունները, Հայտար Փաշայի կայարանին պիւֆէն, Սիրքէճիի կայարանին պիւֆէն և գարեջրատունը, Եէտի-Գուլէի կայարանին գարեջրատունը։ Կարելի է ամէն տեղ գնել նոյն գարեջուրը շիշերով (աւստրիութիւն ընել Թօզօ. Իվրաքիօ տարագրութեան)։ Ընդհ. մթերանոց՝ գարեջրատուն և ճաշարան Սիրքէճիի կայարանին դէմ։ 10—6

ՔՈՒՐԹԷՍԻ ԵՂԲԱՐՔ

Կահկարասեաց ծանօթ վաճառատունը կը ծանուցանէ իր բազմաթիւ յաճախորդներուն թէ Բերա, Թիւնէլի հրապարակը իր թիւ 4 վաճառատունը ճոխացած է եւրոպական լաւագոյն գործարաններու ապրանք ամէն կարգի կահկարասիքով, որոնք իրենց ազնուութեամբ և նրբութեամբ համբաւաւոր են արդէն։ Վաճառատան մասնաւոր բաժին մը կցուած է գորգեղէնի և սրահական յարդարանքի առաջնակարգ մեքենաքեղէններու։ Վաճառատան վարիչները լիայոյս են որ անոնք որ պիտի այցելէ հոն անգամ մը, խիստ գոհ պիտի մնան թէ՛ անմրցելի գիներէն և թէ յանձնարարութեանց փութկոտ գործադրութենէն։ 7—50